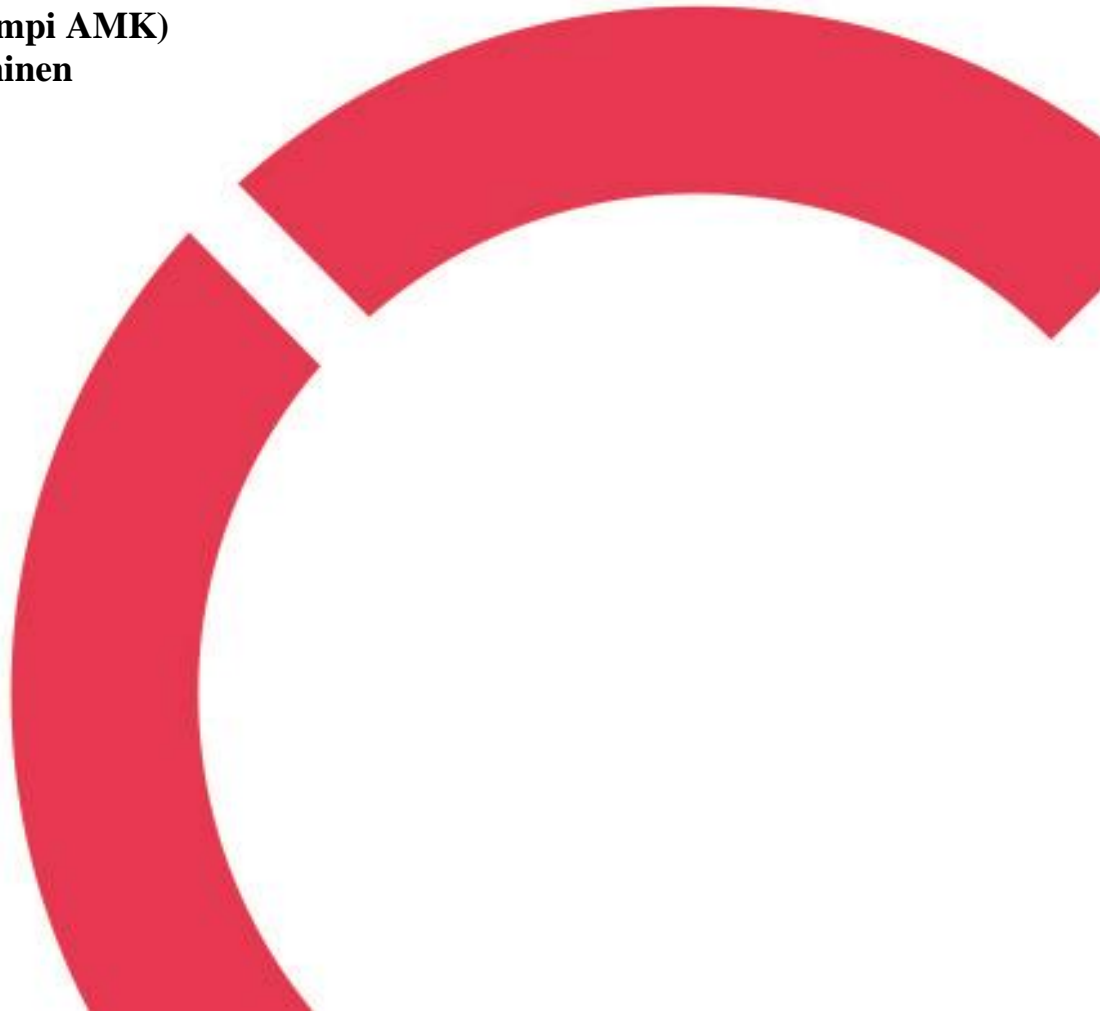

Marjo Kuosmanen

**SAMANAIKAISOPETUKSEN KEHITTÄMINEN YLÄ-SAVON AM-
MATTIOPISTOSSA**

Tiimiopetus erityisopetuksessa

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Yhteisöpedagogi (ylempi AMK)
Kasvatustyön johtaminen
Marraskuu 2024**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Marraskuu 2024	Tekijä/tekijät Marjo Kuosmanen
Koulutus Yhteisöpedagogi, Kasvatustyön johtaminen		☐ AMK ☒ YAMK
Työn nimi SAMANAIKAISOPETUKSEN KEHITTÄMINEN YLÄ-SAVON AMMATTIOPISTOSSA. Tiimiopetus erityisopetuksessa		
Työn ohjaaja Sari Virkkala		Sivumäärä 34+1
Työelämäohjaaja		
<p>Tutkimuksessa kokeiltiin samanaikaisopettajuutta Ylä-Savon ammattiopistossa kolmessa yhteisessä oppiaineessa sekä erityisopetuksen pajalla. Lähestymistapana käytettiin toimintatutkimusta, sillä tutkimuksen päätavoitteena oli vakiinnuttaa samanaikaisopetus yhdeksi oppilaitoksen opetustavoista lukuvuodesta 2025 alkaen. Samanaikaisopetuksen malleista käyttöön valikoitui tiimiopetus. Lisäksi tutkittiin, miten niin opettajat kuin opiskelijatkin määrittivät ja kokivat samanaikaisopetuksen. Tarkastelun kohteena oli myös se, esiintyikö opettajien välillä eroja samanaikaisopettajuuden kokemuksissa. Lisäksi selvitettiin opettajien sekä opiskelijoiden näkemyksiä samanaikaisopetuksen hyödyistä ja vaikutuksista. Tutkimus toteutettiin elo-syyskuussa 2024 toisen asteen opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden ryhmissä.</p> <p>Tutkimuksen laadullisessa osassa havaittiin opettajien tarvitsevan samanaikaisopetukseen lisäresursseja oppituntien suunnitteluun ja heidän välisensä yhteistyön ja luottamuksen olevan avainasemassa kokeilujen onnistumisessa. Opiskelijat toivoivat jatkossa lisää vastaavanlaisia pariopetustilanteita, joissa he saisivat tukea ja ohjausta yhteisissä oppiaineissa.</p>		

Asiasanat Inkluisio, samanaikaisopetus, tiimiopetus

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date November 2024	Author Marjo Kuosmanen
Degree programme Master of Humanities, Education Management		
Name of thesis DEVELOPING CO-TEACHING AT YLÄ-SAVO VOCATIONAL COLLEGE. Team Teaching in Special Education		
Centria supervisor Sari Virkkala		Pages 34+1
Instructor representing commissioning institution or company		
<p>In the study, co-teaching was implemented at the Ylä-Savo ammattiopisto in three general education subjects and a special education workshop. Action research was used as the approach, as the primary goal of the study was to establish co-teaching as one of the school's teaching methods starting from the 2025 academic year. Among the co-teaching models, team teaching was chosen. Additionally, the study examined how both teachers and students defined and experienced co-teaching. The focus was also on whether there were differences in the teachers' experiences of co-teaching. Furthermore, the study explored the perceptions of both teachers and students regarding the benefits and impacts of co-teaching. The research was conducted in August and September 2024 with groups of students who had just started their secondary education.</p> <p>In the qualitative part of the study, it was observed that teachers required additional resources for planning lessons in a co-teaching setting, and that collaboration and trust between teachers were key factors in the success of the trials. The students expressed a desire for more similar co-teaching situations in the future, where they could receive support and guidance in general education subjects.</p>		
Key words Co-teaching, inclusion, team teaching		

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 YLÄ-SAVON AMMATTIOPISTO	4
3 INKLUUSION JA SAMANAIKAISOPETUKSEN MÄÄRITTELYÄ	6
3.1 Inklusio.....	6
3.2 Samanaikaisopetus	7
3.3 Tiimiopettajuuden tavoitteita opettajien näkökulmasta	9
4 ERITYINEN TUKI AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA	10
5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	12
6 OPINNÄYTETYÖN KEHITTÄMISPROSESSI	14
6.1 Tutkimusaiheen valinta ja rajaus	14
6.2 Toimintaympäristö ja kohderyhmä.....	15
6.3 Toimintatutkimus lähestymistapana	15
6.4 Aineistonkeruu ja analyysi	16
7 TUTKIMUSTULOKSET	20
7.1 Opiskelijoiden ennakko-oletuksia samanaikaisopettajuudesta	20
7.2 Yhteiset odotukset samanaikaisopettajuudesta.....	21
7.3 Opettajien kokemukset samanaikaisopetuksesta.....	24
7.4 Opiskelijoiden kokemuksia samanaikaisopettajuudesta	25
8 POHDINTA	27
8.1 Tutkimuksen eettisyys	27
8.2 Tutkimuksen luotettavuus.....	28
8.3 Oman oppimisen ja ammatillisen kasvun pohdinta.....	29
8.4 Johtopäätökset.....	30
LÄHTEET	32
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvat jatkuvat muutokset ja uudistukset edellyttävät opetuksen kehittämistä ja innovatiivisia lähestymistapoja oppimiseen. Yksi näistä lähestymistavoista on samanaikaisopettajuus, joka tarjoaa mahdollisuuden opettajien yhteistyölle ja monimuotoiselle oppimiselle oppilaitoksissa. Tämä opinnäytetyö keskittyy kehittämään Ylä-Savon ammattiopiston Peltoniemen kampuksen erityisen tuen pajaopetukseen samanaikaisopetusmallin, joka soveltuu yhteisiin oppiaineisiin, kuten ruotsin kieleen ja matematiikkaan, ja jota voidaan lisäksi hyödyntää erityisen tuen pajaopetuksessa muillakin oppilaitoksen kampuksilla. Mallin tavoitteena on edistää opiskelijoiden aktiivista osallistumista oppitunneilla, tarjota yksilöllistä tukea erilaisissa oppimistilanteissa, lisätä opettajien yhteistyötä ja vuorovaikutusta, mahdollistaa monipuolisten opetusmenetelmien käyttö sekä parantaa opiskelijoiden oppimistuloksia ja hyvinvointia (Soukkala 2016, 10). Lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan niin opiskelijoiden kuin opettajienkin ennakkokäsityksiä sekä kokemuksia samanaikaisopetuksesta ja tutkitaan käsitysten mahdollista muuttumista samanaikaisopetukseen osallistumisen myötä.

Samanaikaisopettajuuden toteuttaminen oppilaitoksessa merkitsisi käytännössä sitä, että lähivuosina ammatillinen erityisopettaja osallistuisi säännöllisesti yhteisten oppiaineiden oppitunneille yhdessä ai-
neenopettajan kanssa, ja yhteisten oppiaineiden opettaja osallistuisi vuorostaan erityisen tuen pajaopetukseen. Tämä tukisi ryhmän sisäistä inklusiota ja edistäisi saavutettavuuden ja tasa-arvoisuuden toteutumista oppilaitoksen arvojen mukaisesti (YSAO 2024).

Lisäksi Ylä-Savon ammattiopisto hakee keväällä 2025 ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kehittämiseksi käynnistettävään kahdeksan vuotta kestäväan kokeiluun, johon valitaan enintään 40 koulutuksen järjestäjää. Kokeilun tavoitteena on uudistaa toiminnanohjausta ja rahoitusmallia niin, että opiskelijat suorittavat opintonsa loppuun, työllistyvät tai siirtyvät jatko-opintoihin. Samalla oppimisen tukeen esitetään muutoksia (OKM 2024a).

OKM on alustavasti ehdottanut, että nykyiset opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot korvataan oikeudella oppimisen tukeen. Tämä tuki olisi matalan kynnyksen tukimuoto, kuten tukiope-
tus, ja se olisi saatavilla kaikille opiskelijoille. Erityistä tukea vahvistetaan lisäämällä erityisopettajien antamaa erityisope-
tusta sekä konsultaatiota. Nämä muutokset astuisivat voimaan elokuussa 2026 (OKM 2024a).

Erityinen tuki on vakiintunut osaksi ammatillista koulutusta 2000-luvun aikana, ja erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat on huomioitu myös ammatillista koulutusta koskevassa lainsäädännössä (Räty &

Selkivuori, 2017). Vuonna 2017 voimaan tullessa laissa määritellään, että jokaisella opiskelijalla on oikeus saada opintoihinsa tarvittavaa tukea, jotta tutkinnon suorittaminen ja siihen liittyvien osaamista-voitteiden saavuttaminen olisi mahdollista. Mikäli yleinen tuki ei riitä opiskelijan tavoitteiden saavuttamiseen, hänelle tarjotaan vahvinta tuen muotoa, eli erityistä ja vaativaa erityistä tukea (Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017).

Erityisen tuen tarve on tullut entistä näkyvämmäksi tilastojen valossa. Tilastokeskus aloitti erityisopiskelijoiden tilastoinnin vuonna 2004, ja näiden tilastojen perusteella tutkintoon johtavaan ammatilliseen koulutukseen osallistuneiden erityisopiskelijoiden määrä on kasvanut tasaisesti. Vuonna 2010 erityisopetuksessa oli noin 19 000 opiskelijaa, mutta vuoteen 2017 mennessä määrä oli noussut jo noin 26 000:een (Tilastokeskus 2024). Uusimman tilaston mukaan vuonna 2020 erityistä tukea sai 34 500 opiskelijaa, mikä vastaa 15 prosenttia kaikista ammatilliseen perustutkintokoulutukseen osallistuvista opiskelijoista (Tilastokeskus 2021).

Erityisen tuen merkitys liittyy perinteisesti oppimisen haasteisiin, ja sen tavoitteena on tukea opiskelijoita, jotka eivät selviydy opinnoistaan ilman yksilöllisesti räätälöityä tukea. Tämä tuki voi sisältää oppimisen taitojen vahvistamista, tukea oppimistehtävissä suoriutumisessa sekä opiskelun tukemista alan työpaikoilla tapahtuvassa oppimisympäristössä. Ammatillisessa koulutuksessa erityinen tuki käsittää pedagogisen tuen lisäksi myös ohjauksen sekä psykologisen ja sosiaalisen tuen kokonaisuuden. (Räty & Selkivuori 2017)

Opinnäytetyön keskeisin tarkoitus on syventyä samanaikaisopettajuuden käyttöön ammatillisessa koulutuksessa ja selvittää, miten tämä pedagoginen lähestymistapa vaikuttaa opetukseen ja oppimiseen. Samalla arvioidaan samanaikaisopettajuuden mahdollisuuksia ja haasteita oppilaitoksen näkökulmasta.

Samanaikaisopettajuus on noussut esiin vastauksena tarpeeseen monipuolistaa opetusta ja vastata oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Tämä pedagoginen lähestymistapa perustuu koulutuksen tutkimukseen ja kehittämiseen, ja sen tavoitteena on parantaa oppimistuloksia sekä vahvistaa opettajien välistä yhteistyötä ja ammatillista kehittymistä. Aiheen valinta perustuu oppilaitoksessa havaittuun tarpeeseen kehittää uusia pedagogisia käytäntöjä, jotka vastaavat muuttuviin opetusympäristön haasteisiin, kuten rauhottomuuteen oppitunneilla, opiskelijoiden perustaitojen puutteisiin etäopetusvuosien jälkeen, erityisen tuen tarpeisiin sekä kasvaneisiin mielenterveysongelmiin. Nämä ovat lisääntyneet etenkin koronasulun aikana perusopetuksessa olleilla nuorilla (Mieli).

Samanaikaisopettajuudesta on olemassa jonkin verran tutkimusta perusopetuksessa, mutta sen soveltaminen ammatilliseen koulutukseen on edelleen suhteellisen vähän tutkittua. Tämä tutkimus pyrkii täyttämään tätä tiedonpuutetta ja tarjoamaan uusia näkökulmia samanaikaisopettajuuden käyttöön ammatillisessa kontekstissa. Opinnäytetyön tavoitteena on myös täydentää kansallista ja kansainvälistä tutkimuskenttää tarjoamalla käytännön näkökulmia ja kokemuksia samanaikaisopettajuuskokeilun toteuttamisesta ammatillisessa oppilaitoksessa. Lisäksi tutkimuksessa pyritään selvittämään, ovatko opettajien näkemykset ja kokemukset samanaikaisopetuksen eduista ja haitoista samankaltaisia kuin aikaisemmissä tutkimuksissa.

Aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että yhteisopetus lisää opettajien työtyytyväisyyttä ja hyvinvointia (Sirkko, Takala & Wickman 2018, 13) ja oppilaiden tuen tarve toteutuu paremmin, kun luokassa on useampi opettaja (Krammer ym. 2018). Samanaikaisopetus voi vähentää eriyttämistä, edistää inklusiota, parantaa oppilaiden vuorovaikutustaitoja sekä vähentää oppilaiden haastavaa käyttäytymistä (Strogilos & Avramidis 2016). Opettajien erilaiset taidot tekevät yhteistyöstä merkityksellistä ja luovat mahdollisuuksia oppia toisiltaan uusia pedagogisia lähestymistapoja. Samanaikaisopetuksessa vastuu jakautuu opettajien kesken, mikä tukee heidän hyvinvointiaan ja kykyään selviytyä työtaakasta, ja opetuksen laatu voi myös parantua, kun opettajien vahvuudet yhdistetään (Murawski 2008).

Aikaisemmissä tutkimuksissa on mainittu yleisimmän haasteen samanaikaisopetuksen toteuttamiselle olevan yhteisen suunnittelun puute (Saloviita & Takala 2010). Muita esteitä ovat vaikeus löytää sopiva työpari (Takala & Uusitalo-Malmivaara 2012) sekä epäselvät roolit opetustilanteissa (Takala & Uusitalo-Malmivaara 2012). Tutkimuksen kehittämistoiminnan tavoitteena on myös vaikuttaa niin opettajien kuin opiskelijoiden asenteisiin. Tämä edellyttää arviointimenetelmien kehittämistä, kuten kyselyjen avulla suoritettavaa asennemittausta, jotta tavoitteiden saavuttamista voidaan seurata ja arvioida (Toikko & Rantanen 2009, 40).

2 YLÄ-SAVON AMMATTIOPISTO

Ylä-Savon ammattiopiston eli YSAOn virallisilla verkkosivuilla todetaan oppilaitoksen olevan Pohjois-Savon maakunnassa sijaitseva monialainen koulutuslaitos, joka palvelee yli 2200 opiskelijaa ja työllistää reilut 220 työntekijää. Opiskelijoiden ikäjakauma on laaja, 16-vuotiaista aina 64-vuotiaisiin saakka, mikä kuvastaa oppilaitoksen monipuolista tarjontaa eri elämänvaiheissa oleville opiskelijoille. Ysao tarjoaa laajan valikoiman ammatillisia koulutusohjelmia eri aloilla ja pyrkii vastaamaan työelämän jatkuvasti muuttuviin tarpeisiin tarjoamalla ajantasaista ja korkealaatuista opetusta.

Koulutustarjonta kattaa useita eri aloja, kuten tekniikan, logistiikan, hiusalan ja luonnonvara-alan. Opiskelijat saavat mahdollisuuden hankkia vahvan ammatillisen osaamisen ja valmiudet työelämään käytännön harjoitteluiden, projektitöiden ja yritys yhteistyön kautta. Oppilaitos panostaa moderniin opetusteknologiaan ja innovatiivisiin opetusmenetelmiin, jotka tukevat opiskelijoiden oppimista ja ammatillista kehittymistä. (YSAO 2024)

Ysao pyrkii luomaan innostavan ja kannustavan oppimisympäristön, jossa opiskelijat voivat kehittää paitsi ammatillisia taitojaan myös sosiaalista osaamistaan. Yhteistyö työelämän kanssa on keskeisessä roolissa oppilaitoksen toiminnassa. Esimerkiksi vieremäläisen metsäkonevalmistaja Ponssen kanssa Ysao on ollut jo 13 vuoden ajan tiivis yhteistyö opiskelijoiden koulutuksessa. Tämän yhteistyön ansiosta opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa työharjoitteluja ja osallistua projekteihin paikallisissa yrityksissä, mikä tarjoaa arvokasta käytännön kokemusta ja tilaisuuden verkostoitua alan ammattilaisten kanssa.

Ysao on sitoutunut tukemaan opiskelijoiden henkilökohtaista kasvua ja ammatillista kehittymistä. Oppilaitoksen tavoitteena on valmistaa opiskelijoita haastaviin ja monipuolisiin työtehtäviin sekä tarjota heille vahva pohja jatko-opintoihin tai suoraan työelämään siirtymiseen. Tämä tavoite toteutuu käytännössä myös erinomaisen alueellisen kattavuuden kautta: Ysaon omistajakuntia ovat Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Vieremä, Sonkajärvi, Lapinlahti, Pielavesi ja Rautavaara. Opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella eri aloja kuudella eri kampuksella, joista neljä sijaitsee Iisalmessa tai sen lähistöllä, ja kaksi muuta Toivalassa Siilinjärvellä sekä Liperissä. Tämä laaja kampusverkosto mahdollistaa opiskelijoille monipuoliset ja saavutettavat oppimisympäristöt ympäri Pohjois-Savo. (YSAO 2024)

Peltoniemen kampuksella on mahdollista opiskella luonnonvara-, maanrakennus-, ajoneuvonasennus- sekä artesaanialojen osaajiksi. Peltoniemen (Pemo) yksikössä opiskelee tällä hetkellä yhteensä 562 opiskelijaa, jotka jakautuvat eri opiskelijaryhmiin: osa on TE-keskuksen kautta ohjattuja opiskelijoita, osa täydennyskoulutuksessa olevia, osa lyhytkurssilaisia, ja osa vuosina 2021–2023 opintonsa aloittaneita opiskelijoita. Näistä ryhmistä yhteensä 47 opiskelijalla on erityisen tuen suunnitelma. Kuitenkin tässä opinnäytetyössä tarkastelun kohteeksi on valittu vain syksyllä 2024 opintonsa aloittaneet opiskelijat, jotka osallistuvat kokonaan lähiopetukseen.

Syksyllä 2024 opintonsa aloittaneita opiskelijoita on yhteensä 87. Heistä kaikilla ei ollut vielä tutkimusta tehtäessä käyty henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaista keskustelua, joten erityisen tuen tarpeessa olevien opiskelijoiden määrä saattaa kasvaa lukuvuoden edetessä. Lisäksi on otettava huomioon, että osalle opiskelijoista voi kurssien aikana ilmetä tarvetta erityiseen tukeen, mikä saattaa johtaa uusien erityisen tuen suunnitelmien laatimiseen.

Rajaus lähiopetuksessa opiskeleviin opiskelijoihin perustuu siihen, että tutkija työskentelee ammatillisena erityisopettajana Peltoniemen yksikön erityisopetuksen pajalla. Erityisesti ensimmäisen vuoden opiskelijat tarvitsevat merkittävää tukea yhteisten tutkinnon osien (yto) opinnoissaan. Elokuussa 2024 alkaneessa samanaikaisopettajuuskokeilussa syksyllä opintonsa aloittaneista 87 opiskelijasta 20:llä oli jo opintojen alkaessa erityisen tuen suunnitelma, mikä vastaa liki 23 prosenttia kyseisestä opiskelijaryhmästä.

Alkuperäisenä tarkoituksena oli valikoida opintonsa aloittaneista ryhmistä kaksi laajempaan tarkasteluun ja vertailla samanaikaisopettajuuskokeilua niiden välillä, mutta jo alusta alkaen kävi selväksi, että kaikissa neljässä opetusryhmässä oli niin paljon erityisen tuen tarvetta, että tutkijan oma erityisen tuen paja täyttyi jo toisen kouluviikon aikana vastuuhjaajien saatua valmiiksi opiskelijoiden HOKSit. Tämän vuoksi alkuperäistä suunnitelmaa jouduttiin pikaisesti muuttamaan, ja oppilaitoksen pääkampuksella opetuksesta vapaina olevia yto-opettajia siirtyi vuorotellen suoraan erityisen tuen pajalle samanaikaisopettamaan tutkijan lisäksi viimeiseksi kuudeksi tutkimusviikoksi. Tällä tavalla kävi mahdolliseksi pitää tehostettuja pajatunteja muun muassa vieraisissa kielissä sekä matemaattisissa aineissa. Tätä tehoajakokeilua ennen tutkija jalkautui kahden ensimmäisen kouluviikon ajan samanaikaisopettamaan Peltoniemen kampuksella yto-aineiden oppitunneille kahtena päivänä viikossa.

3 INKLUUSION JA SAMANAIKAISOPETUKSEN MÄÄRITTELYÄ

Tässä opinnäytetyössä samanaikaisopetuksesta vastasivat ammatillinen erityisopettaja ja yto-opettaja yhdessä. Samanaikaisopetus vahvistaa opetusryhmän inklusiota, sillä tiiminä työskentelevä opettaja-pari pystyy tarjoamaan laajemmin erilaisia opetuskeinoja erilaisille oppijoille (Saloviita 2008, 152). Näin ollen tutkijasta on tarpeellista avata inklusion sekä samanaikaisopettajuuden käsitteitä tarkemmin.

3.1 Inklusio

Inklusio opetuksessa tarkoittaa kaikkien oppilaiden, myös erityistä tukea tarvitsevien, osallistumista ja osallisuutta yhteiseen opetukseen. Inklusion periaate pohjautuu siihen ajatukseen, että kaikilla oppilailla on oikeus saada laadukasta opetusta omista lähtökohdistaan riippumatta ja että he voivat osallistua samoihin oppimistilanteisiin ja -ympäristöihin muiden kanssa (Loukomies & Laine 2023, 27–28). Inklusio voi kattaa seuraavia osa-alueita: yksilöllisiä oppimispolkuja suunniteltaessa opetussuunnitelmia eriytetään ja joustavoitetaan niin, että ne vastaavat opiskelijoiden erilaisia oppimistarpeita ja -tyylejä. Heille voidaan tarjota erilaisia oppimisen tukimuotoja, kuten pienryhmäopetusta, henkilökohtaista ohjausta tai digitaalista tukea (Loukomies & Laine 2023, 116). Inklusiota tukee tehokas erityisopetus, jossa opiskelijalle tarjotaan tarvittavaa apua ja tukea oppimiseen. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi erityisopettajan antamaa tukea tai oppilaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laatimista ja toteuttamista (Sandberg 2021, 58).

Inklusion tavoitteena on, että kaikki oppilaat kokevat olevansa osa oppilaitosyhteisöä. Tämä edellyttää, että oppimisympäristö on turvallinen, avoin ja kannustava kaikille. Yhteisöllisyyden tulee toteutua ammatillisessa opetuksessa myös työharjoittelujaksoilla, joissa opiskelijoiden tulee voida osallistua työyhteisön toimintaan yhdenvertaisesti (Sandberg 2021, 60). Opettajat toimivat inklusiivisessa opetuksessa erilaisten oppijoiden tukijoina ja mahdollistajina. Heidän tehtävänä on tunnistaa oppilaiden yksilölliset tarpeet ja kehittää pedagogisia ratkaisuja, jotka tukevat jokaisen oppilaan oppimista ja ammatillista kasvua. (Sandberg 2021, 61)

3.2 Samanaikaisopetus

Samanaikaisopettajuus, joka tunnetaan myös nimillä jaettu opettajuus tai yhteisopettajuus, on pedagoginen käytäntö, jossa kaksi tai useampi opettaja työskentelee yhdessä opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Se on usein käytössä erityisopetuksessa, mutta sitä voidaan soveltaa myös yleisopetuksessa. (Tyystälä 2009, 7) Suomalaisen määritelmän pohjana käytetään kansainvälistä käsitettä *co-teaching*, joka vastaa suomalaista samanaikaisopettajuuden käsitettä (Helda). Tämä lähestymistapa hyödyntää opettajien monipuolista osaamista ja mahdollistaa opetustilanteet, joissa erilaisten oppijoiden tarpeet otetaan paremmin huomioon. Samanaikaisopettajuus on erityisen hyödyllinen silloin, kun opetustilanteessa on mukana tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevia opiskelijoita. Tällaisessa tilanteessa menetelmän toimintatavoissa ja käytetyissä opetusmenetelmissä tulee ottaa huomioon sekä opettajien että opiskelijoiden vahvuudet ja taidot (Soukkala 2016, 8).

Samanaikaisopettajuudessa keskeinen käsite on eriyttäminen, joka tarkoittaa opetuksen mukauttamista oppilaiden yksilöllisten tarpeiden ja oppimistapojen mukaan. Eriyttäminen voi samanaikaisopettajuudessa tarkoittaa esimerkiksi oppilasryhmän jakamista pienempiin työryhmiin tai erilaisten tehtävien ja tehtävien vaikeusasteiden tarjoamista opiskelijoille (Eriytyinen tuki).

Pariopetusta voidaan toteuttaa usealla eri tavalla, joista tunnetuimpia lienevät tiimiopetus, avustava opetus, täydentävä opetus, pysäkkiopetus ja rinnakkaisopetus (Saloviita 2016, 19). Toteutustavat riippuvat siitä, miten opettajat ja oppilaitokset toteuttavat tätä yhteistyömallia ja mille opetusasteelle mikäkin tapa toimii. Samanaikaisopetus määritellään opetustilanteeksi, jossa useampi opettaja työskentelee samanaikaisesti samassa luokkatilassa. Tämä yhteistyö ulottuu opetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin, mikä tekee siitä strategisen lähestymistavan opetukseen (Kokko 2021).

Suunnitteluajan ja yhteisen näkemyksen merkitys korostuvat, sillä ilman selkeää mallia ajankäytöstä tiimityö voi muuttua ongelmalliseksi. Myös opettajan rooli ja perinteinen itsenäisyys voivat aiheuttaa ristiriitoja, sillä tiimityö vaatii osittain henkilökohtaisesta autonomiasta luopumista. Tämä voi olla haastavaa, erityisesti jos opettajien välillä syntyy kilpailua tai erimielisyyksiä. Tiimiin valittujen opettajien arvomaailman ja näkemyksen on hyvä olla yhtenäinen, jotta tiimi voi toimia tehokkaasti. Usein tiimin jäsenille kehittyy ajan myötä yhteinen näkemys, mutta tämä edellyttää alusta lähtien yhteisiä kiinnostuksen kohteita ja avoimuutta yhteistyöhön.

Samanaikaisopetus voi toteutua useilla eri tavoilla. Näistä yleisimpiä käsitellään seuraavissa kappaleissa.

Yhteisopetuksessa eli tiimiopetuksessa (Team Teaching) molemmat opettajat suunnittelevat ja toteuttavat opetuksen yhdessä, osallistuen aktiivisesti jokaiselle oppitunnille ja jakavat opetustehtävät tasapuolisesti. Tiimityömallissa toinen opettajista vastaa ryhmän opetuksesta, kun taas toinen keskittyy oppiaineen vaatimiin kognitiivisiin taitoihin ja oppimistaitoihin (Saloviita 2013, 124).

Rinnakkaisopetuksessa (Parallel Teaching) opetusryhmä jaetaan kahteen pienempään ryhmään, ja kummallakin opettajalla on vastuu omasta ryhmästään. Molemmat opettavat saman sisällön erikseen (Saloviita 2013, 125). Työasemaopetuksessa (Station Teaching) oppilaat kiertävät eri oppimisasemien välillä, ja jokaisella asemalla on oma opettajansa, joka vastaa tietyn sisällön opettamisesta (Saloviita 2013, 125–126).

Tukiopetuksessa eli avustavassa opetuksessa (One Teach, One Assist) yksi opettaja vastaa pääasiassa opetuksesta, kun taas toinen tarjoaa yksilöllistä tukea oppilaille, auttaa tarvittaessa ja valvoo oppimista (Saloviita 2013, 124). Täydennysopetus eli syventävä opetus (One Teach, One Observe) tarkoittaa sitä, että toinen opettaja keskittyy oppitunnin vetämiseen, kun taas toinen havainnoi oppilaiden käyttäytymistä ja oppimista, tehden havaintoja ja analysoiden oppilaiden tarpeita. Syventävän opetuksen mallissa yksi opettaja opettaa oppiaineen perussisällön, ja toinen syventää aihetta esimerkiksi ohjaamalla opiskelijoita lisätehtävissä tai ryhmätöissä. (Saloviita 1999, 152–153) Tämän mallin etuna on, että erityisopettaja voi yksilöllistää tehtäviä erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille ja saada ryhmästä arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää tarvittaessa muiden opettajien konsultoinnissa.

Tutkija on valinnut tiimityömallin tämän opinnäytetyön samanaikaisopetuksen työmuodoksi, koska se tukee molempien opettajien tasavertaista yhteistyötä ja tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden saada tukea kummaltakin opettajalta oppitunnin aikana. Tämä malli myös tarjoaa enemmän tukea erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille kuin perinteinen yhden opettajan malli ja auttaa integroimaan heidät paremmin muuhun ryhmään. Opiskelijat voivat kokea enemmän osallisuutta ryhmässään, mikä lisää inklusiota ja vahvistaa heidän onnistumisen kokemuksiaan (Ihatsu, Ruoho & Happonen 1999, 14–15). Tämä viimeisimpänä mainittu oli ennen kaikkea tärkeintä, sillä tutkimusta tehtiin ryhmäopetuksen lisäksi valtaosaksi myös erityisopetuksen pajalla.

3.3 Tiimiopettajuuden tavoitteita opettajien näkökulmasta

Tiimiopetuksen tavoitteet ovat monipuolisia ja laajasti koulun ja opettajien kehitystä edistäviä. Lisäksi tässä mallissa opettajat voivat hyödyntää opetusryhmiensä kanssa omia vahvuuksiaan sekä tukea vahvasti toisiaan opetustilanteissa. Opettajaparin olisi hyvä pohtia laajasti seuraavia tiimiopettajuuden tavoitteita suunnitellessaan oppituntien sisältöä, sillä perinpohjainen suunnittelu takaa mahdollisimman suuren hyödyn samanaikaisopetuksessa.

Tiimiopetuksessa pyritään kehittämään metakognitiivisia taitoja, kuten itseohjautuvuutta, ei vain oppilaiden, vaan myös opettajien ja koko organisaation tasolla. Tämä tarkoittaa, että tiimiopetus kannustaa kaikkia toimijoita pohtimaan ja kehittämään omia oppimis- ja työskentelytapojaan. Itseohjautuvuuden kehittyminen on tärkeää erityisesti opettajille, sillä se mahdollistaa jatkuvan ammatillisen kasvun ja sopeutumiskyvyn erilaisiin opetustilanteisiin ja muutoksiin (Ahtiainen ym. 2011).

Särkilähti (2018, 38) toteaa pro gradu -tutkielmassaan tiimiopetuksen tarjoavan mahdollisuuden niin opiskelijoille kuin opettajille ja muille opiskelijoiden kanssa työskenteleville henkilöille löytää omat vahvuutensa ja henkilökohtaiset työtapansa. Opettajilla tämä tapahtuu usein kollegiaalisen mentoroinnin kautta, jossa opettajat jakavat kokemuksiaan, oppivat toisiltaan ja kehittävät omia pedagogisia käytäntöjään. Tämä prosessi ei vain paranna yksittäisten opettajien taitoja, vaan myös rikastuttaa koko kouluyhteisön osaamista ja pedagogisia lähestymistapoja.

Tiimiopetus edistää myös demokraattista työmallia, jossa yhteistyö ja yhteisöllisyys ovat keskiössä. Tällainen työskentelytapa mahdollistaa siirtymisen arviointikulttuuriin, jossa palautteen antaminen ja vastaanottaminen ovat keskeisiä osia oppimisprosessia. Demokraattinen työmalli tukee myös avoimempaa ja tasa-arvoisempaa vuorovaikutusta opettajien kesken, mikä luo pohjan terveelle ja kehittyvälle koulukulttuurille (Saloviita 2013, 214).

Tiimiopetuksen onnistuminen riippuu paljon opettajien henkilökohtaisista ominaisuuksista ja asenteista. Perinteisesti opettajan rooli on ollut hyvin itsenäinen, mikä voi vaikeuttaa yhteistyöhön perustuvan tiimityömallin omaksumista. Opettajien aiemmat käsitykset ja uskomukset voivat toimia esteenä uudenlaisten pedagogisten lähestymistapojen omaksumiselle. Tiimiopetus vaatii opettajilta valmiutta muuttaa omia ajattelu- ja toimintatapojaan, mikä edellyttää avoimuutta ja halua jatkuvaan oppimiseen. (Kokko 2021, 40)

4 ERITYINEN TUKEA AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA

Erityisopetusta tarjotaan varhaiskasvatuksesta alkaen niille oppilaille tai opiskelijoille, joilla on ongelmia saavuttaa kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteita. Erityisopetuksessa pyritään vahvistamaan oppilaan itsetuntoa, opiskelumotivaatiota sekä mahdollisuuksia kokea onnistumista ja oppimisen iloa. Lisäksi tavoitteena on edistää oppilaan osallisuutta ja vastuunottoa omasta oppimisestaan. (Sandberg 2021)

Opiskelijoille, joille on tehty erityisen tuen päätös, laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jonka mukaisesti erityisopetus järjestetään. Erityinen tuki sisältää erityisopetuksen ja muut perusopetuslain mukaiset tukitoimet, joita opiskelija saattaa tarvita. Tällaisia ovat erityisopetus, apuvälineet sekä avustajapalvelut. Erityisen tuen järjestelyjä voivat olla esimerkiksi erityisopettajan antama tuki, oppiaineiden yksilöllistäminen tai opiskelijan tarpeisiin mukautetut työtavat, oppimateriaalit ja oppimisympäristö. Ammatillisessa koulutuksessa vastuunohjaajat huolehtivat HOJKSien päivittämisestä kolmen kuukauden välein, jolloin samalla pohditaan erityisen tuen jatkamisen tarpeellisuutta. (Sandberg 2021)

Peruskoulun ja toisen asteen erityisen ja vaativan tuen määritelmät eroavat toisistaan, mikä ei aina ole selkeää nivelvaiheen ohjauksessa eikä huoltajille. Usein oletetaan, että peruskoulussa käytössä ollut kolmiportaisen tuen malli jatkuisi samanlaisena toisella asteella. Toisen asteen koulutuksessa tuen tarve voi kuitenkin erota merkittävästi perusasteen tuesta. Erityisen tuen tarpeet toisella asteella voivat liittyä muun muassa seuraaviin osa-alueisiin: oppiminen ja opiskelutaidot, keskittyminen, tarkkaavaisuus ja käyttäytymisen säätely, vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot, elämänhallinta ja arjen taidot, psyykkinen ja fyysinen toimintakyky sekä työelämävalmiudet.

Oppivelvollisten ohjauksessa on keskeistä, että opiskelija löytää itselleen sopivan oppilaitoksen, joka voi tarjota oikeanlaista tukea. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan kaikissa toisen asteen oppilaitoksissa on tarjottava erityistä tukea niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat pitkäaikaista tai säännöllistä apua oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi. Vaativaa erityistä tukea ovat puolestaan oikeutettuja saamaan opiskelijat, joilla on vaikeita oppimisvaikeuksia, vamma tai sairaus ja jotka tämän vuoksi tarvitsevat yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista erityistä tukea. (Meriläinen 2022)

Ylä-Savon ammattiopistossa vastuuhjaaja suunnittelee yhdessä opiskelijan sekä erityisopettajan kanssa opiskelijan tuen tarpeisiin räätälöidyn työjärjestyksen ja valitsee opintotarjottimelta erityisopetuksen työpajoja. Lisäksi vastuuhjaaja tiedottaa opetus- ja ohjaushenkilöstöä erityisen tuen suunnitelmasta ja sen toteutuksesta esimerkiksi tiimipalaverien yhteydessä.

Jokaisen opettajan vastuulla on tarkistaa työjärjestyksestään, onko opiskelijoilla pedagogisia asiakirjoja, kuten erityisen tuen suunnitelmia. Näiden asiakirjojen perusteella opettajan tulee tunnistaa opiskelijoiden yksilölliset tuen tarpeet ja suunnitella opetuksen sisällöt, järjestelyt ja materiaalit niitä tukeviksi. Opetustilanteisiin on suositeltavaa sisällyttää vaihtoehtoisia suoritustapoja erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. Erityisen tuen suunnitelmiin on kirjattu vaihtoehtoisia suoritustapoja, joihin voi sisältyä lisäohjausta, selkokielisiä oppimateriaaleja ja tehtäviä, suullisia tehtäviä, sähköisiä oppimateriaaleja, äänikirjoja, videotallenteita sekä oppimista tukevia apuvälineitä (esimerkiksi vastamelukuulokkeet, istuintyyny, stressipallo tai jumppapallo). Muita tukitoimia voivat olla yhteisopettajuuden hyödyntäminen tai ammattiopettajan toimiminen opettajan työparina.

Opiskelija voidaan ohjata erityisopetuksen tukipajoille (ertu-pajoille) suorittamaan yhteisten tutkinnon osien opintoja. Ertu-pajoilla opiskelu tapahtuu opiskelijalle sopivilla oppimateriaaleilla. Ohjaus ertu-pajalla toteutetaan yhteistyössä aineenopettajan ja erityisopettajan kanssa, ja pääsääntöisesti opiskelijalla tulee olla erityisen tuen suunnitelma osallistuakseen erityisen tuen opetukseen. Tähän opinnäytetyöhön osallistuneista opiskelijoista osa on saanut samanaikaisopetusta ertu-pajalla kuuden viikon ajan, ja opettajina pajalla ovat toimineet niin yto-aineen opettaja kuin erityisopettajakin yhdessä.

Ammatillisten opintojen erityisopetuksen käytännöt vaihtelevat koulutusaloittain. Jos koulutusallalla on ammatillinen erityisopettaja, on mahdollista järjestää erityisopetusta ammatillisissa aineissa. Erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille voidaan tarjota lisäopetusta ja ohjausta, jonka määrä sovitaan lisäohjausta antavan henkilön ja esimiehen kesken. Jos erityisen tuen toteutus vaatii huomattavia henkilöstö- tai taloudellisia resursseja, kuten yksilöllistä ajo-opetusta tai erityisiä apuvälineitä, tulee ottaa yhteyttä alan koulutuspäällikköön jo suunnitteluvaiheessa.

Ylä-Savon ammattiopistolla on lisäksi yhteistyöverkosto ympäristökuntien työpajojen kanssa, ja tarvittaessa erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat voivat suorittaa opintojaan näissä työpajoissa, mikäli se tukee opiskelijan oppimisprosessia tarkoituksenmukaisella tavalla.

5 PINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin, miten niin opettajat kuin opiskelijatkin määrittivät ja kokivat samanaikaisopetuksen ennen ja jälkeen samanaikaisopetuskokeilun. Tarkastelun kohteena oli myös se, esiintyikö opettajien välillä eroja samanaikaisopettajuuden kokemuksissa. Lisäksi selvitettiin opettajien sekä opiskelijoiden näkemyksiä samanaikaisopetuksen hyödyistä ja vaikutuksista. Opinnäytetyön tavoitteena oli myös lisätä ymmärrystä samanaikaisopettajuuden mahdollisuuksista ja haasteista ammatillisessa koulutuksessa – ennen kaikkea erityisopetuksessa. Tavoitteena oli myös tukea opettajien sitoutumista ja motivaatiota samanaikaisopettajuuskokeiluun sekä edistää heidän ammatillista kehittymistään. Lisäksi tavoitteena oli parantaa opiskelijoiden oppimistuloksia ja tukea heidän yksilöllisiä oppimistarpeitaan samanaikaisopettajuuden avulla.

Lisäksi tulee muistaa, että OKM on anonut kymmenen miljoonan euron lisärahoitusta toisen asteen oppimisen tukea varten. Rahoituksen tavoitteena on sujuvoittaa nivelvaiheen koulutusvalintoja, vähentää koulutuksen keskeyttämistä, parantaa opiskelijoiden edellytyksiä tutkinnon suorittamiseen sekä vahvistaa opiskelijoiden hyvinvointia (OKM 2024b). Oppimisen tukeen liittyvät muutokset tulevat voimaan toisella asteella vuonna 2025, mikä korostaa tarvetta pohtia erityisen tuen järjestelyjä oppilaitoskohtaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että tässä vaiheessa on syytä löytää juuri sopivat tavat toteuttaa opetusta erityisen tuen pajalla.

Ylä-Savon ammattiopistossa tämä toisen asteen oppimisen tukeen liittyvä muutos on laajalta osin vielä suunnitteluasteella, mutta oppilaitoksen Peltoniemen kampuksen erityisen tuen pajaopetuksen käytänteisiin piti kiinnittää huomiota jo huomattavasti aikaisemmin. Syynä tähän oli opiskelijoiden lisääntynyt erityisen tuen tarve ja häiriökäyttäytyminen opetustilanteissa. Näin ollen opinnäytetyön tarkoituksiksi nousikin toteuttaa kampukselle samanaikaisopetusmalli, joka mahdollistaisi erityisen tuen tarjoamisen opiskelijalle jo varhaisessa vaiheessa.

Opinnäytetyön tutkimusosassa haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Millaisia kokemuksia opettajilla ja opiskelijoilla on samanaikaisopettajuudesta?
2. Miten samanaikaisopettajuus vaikuttaa opetuksen laatuun ja opiskelijoiden oppimistuloksiin ammatillisessa koulutuksessa?
3. Millaisia uusia opetustapoja samanaikaisopettajuus jatkossa vaatii?

6 OPINNÄYTETYÖN KEHITTÄMISPROSESSI

Ennen kyselyä valmiina oli tarkka tutkimussuunnitelma, josta kävivät ilmi tutkimuksen tavoitteet, käytetyt menetelmät sekä aikataulu. Toimintatutkimuksessa käytettävistä menetelmistä opinnäytetyössä hyödynnettiin opetustilanteiden havainnointia, opettaja- ja opiskelijahaastatteluita sekä säännöllisiä opettajatyöpajoja, joista opinnäytetyön myöhemmissä luvuissa käytetään nimeä pohdintatuokiot. Näitä pohdintatuokioita pidettiin säännöllisesti myös opiskelijoille.

Tutkimus jaettiin selkeyden vuoksi kolmeen osaan, eli **ensimmäisessä osassa** tutkimusryhmä vastasi Forms-aloituskyselyyn (LIITE 1), jolla kartoitettiin tutkittavien aikaisempia kokemuksia tai oletuksia samanaikaisopetuksesta. Vastaukset analysoitiin, ja niitä hyödynnettiin tutkimussuunnitelman kahden jälkimmäisen osan laatimisessa. Kyselyn jälkeen tutkimukseen osallistuvien opettajien kesken pidettiin lisäksi aloituspalaveri, jossa sovittiin suullisesti yhteiset tavoitteet ja käytännöt, joiden pohjalta laadittiin tutkimuksen aikataulu ja valittiin samanaikaisopettajuustavaksi tiimiopetuksen malli. Tämä todettiin sopivimmaksi siksi, että molemmat opettavat toimivat tasa-arvoisesti ryhmässä.

Toinen tutkimusvaihe oli kahdeksan viikon mittainen samanaikaisopetuskokeilu, jossa erityisopettaja toimi samanaikaisopettajana yhteisten oppiaineiden tunneilla kahden ensimmäisen viikon ajan, minkä jälkeen yto-opettaja jalkautui kuudeksi viikoksi samanaikaisopettamaan erityisopetuksen pajalle erityisopettajan avuksi. Tällöin pajaopetuksessa tehostettiin erityisesti matematiikan ja ruotsin opetusta, sillä opiskelijoilla oli selkeästi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan juuri näissä oppiaineissa.

Kolmannessa vaiheessa samanaikaisopetuskokeilun loputtua pidettiin tutkimusryhmälle loppukeskustelut, joissa keskusteltiin vapaamuotoisesti kokeilun hyödyistä ja haitoista sekä pohdittiin, olivatko alkukyselyssä esille tulleet kokemukset tai oletukset muuttuneet kokeilujakson aikana sekä voisiko samanaikaisopetuksen ottaa tulevaisuudessa yhdeksi oppilaitoksen opetusmenetelmistä.

6.1 Tutkimusaiheen valinta ja rajaus

Tutkimusaiheeksi valikoitui samanaikaisopettajuus opetusmenetelmänä ammatillisessa opetuksessa ja ennen kaikkea erityisen tuen pajaopetuksessa. Tutkija on ammatillinen erityisopettaja ja perehtynyt aikaisemmin samanaikaisopetukseen niin opinnoissaan kuin työssäänkin, jossa etenkin erityistä tukea

tarvitsevat opiskelijat ovat selvästi hyötynneet useamman opettajan läsnäolosta opetustilanteessa. Olikin luonnollinen jatkumo käynnistää pidempiaikainen kyseisen opetusmenetelmän kokeiluvaihe ja tutkia, millaisia tutkimustuloksia siitä saataisiin.

6.2 Toimintaympäristö ja kohderyhmä

Keskeistä on valita tutkimukseen osallistujat harkiten, sillä määrän sijaan painotetaan tutkittavien henkilöiden tietämystä ja kokemusta aiheesta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85–86). Tietoa kerättiin henkilöiltä, joilla oli asiantuntemusta tai henkilökohtaista kokemusta tutkimuskohteesta. Laine ym. (2008, 10) korostavat myös tutkijan henkilökohtaista kiinnostusta tutkimusaiheeseen. Tässä tapauksessa tutkijan oma kiinnostus aiheita kohtaan olikin merkittävä tekijä tutkimuksen käynnistämisessä, sillä samanaikaisopettajuuden ja tulevaisuuden työelämän vaatimusten tutkiminen koetaan ajankohtaiseksi ja tärkeäksi.

Toimintaympäristönä toimi Ylä-Savon ammattiopiston Peltoniemen kampus ja siellä yhteisten oppiaineiden (matematiikka sekä ruotsi) oppitunnit sekä erityisopetuksen paja (ertu-paja). Tutkimusta tehtiin yhteensä kahdeksan viikon ajan elokuusta lokakuuhun 2024.

Tutkimuksen kohderyhmänä oli kolme elokuussa 2024 opintonsa aloittanutta opetusryhmää (yhteensä 87 opiskelijaa) sekä kolme yhteisten oppiaineiden opettajaa (yto-opettajaa). Kaikki opiskelijoista ovat oppivelvollisia. Erityisen tuen pajaopetukseen näistä opiskelijoista osallistui 10–12 opiskelijaa. Opettajien vähäinen määrä on selitettävissä sillä, että oppilaitoksen kampuksilla opetetaan kahtena päivänä viikossa vain kolmea yhteistä oppiainetta (yto-aineita) kerrallaan.

6.3 Toimintatutkimus lähestymistapana

Tässä opinnäytetyössä käytettiin tutkimusmenetelmänä toimintatutkimusta, joka etenee spiraalimaisesti alkaen ongelman havaitsemisesta, tunnistamisesta ja kartoittamisesta. Tämän jälkeen laaditaan tutkimus- ja muutossuunnitelma, jota toteutetaan säännöllisesti havainnoiden ja arvioiden, eli tutkimuksessa opettajapari piti jokaisen päivän päätteeksi palautetuokion, jossa samalla suunniteltiin seu-

raava oppitunti. Tutkimussuunnitelmaa voidaan muokata ja täsmentää prosessin aikana, ja spiraalimaista prosessia jatketaan, kunnes tavoitellut muutokset on saavutettu tai todettu mahdottomiksi. (Heikkinen & Kauko 2023, 26–27)

Toimintatutkimukselle on tyypillistä käyttää monenlaisia aineistoja ja menetelmiä. Näitä voivat olla esimerkiksi haastattelut, kyselyt, havainnointi ja tutkimuspäiväkirjan kirjoittaminen. Toimintatutkimus ei sijoitu yksinomaan laadullisen tai määrällisen tutkimuksen kategoriaan, sillä tiedon ja aineistojen kerääminen voi tapahtua molemmilla tavoilla. (Heikkinen & Kauko 2023, 35–37) Tässä opinnäytetyössä tiedonhankintamenetelminä käytettiin pohdintatuokioita, havainnointia ja kyselyä, koska ne tavoittavat parhaiten laajoja ryhmiä ja tarjoavat kattavan näkemyksen tutkimuskohteesta.

Toimintatutkimuksessa tutkijan ja käytännön toimijoiden, eli opettajien ja opiskelijoiden, tulisi toimia kiinteästi yhteistyössä, joten tutkimusprosessissa täytyy olla useita yhteisiä työpajavaiheita, joissa jokaista tutkimusvaihetta tarkastellaan monipuolisesti. Opinnäytetyön täytyy myös olla selkeästi jäsenelty, eli siinä tulee tunnistaa ongelma, suunnitella työvaiheet sen ratkaisemiseksi, toteuttaa toiminta ja lopuksi arvioida aiemmat työvaiheet. Toimintatutkimuksen tuloksella pyritään siis kehittämään toimintaa ja ratkaisemaan havaittuja ongelmia. (Heikkinen & Kauko 2023, 24)

6.4 Aineistonkeruu ja analyysi

Aineistonkeruu toteutettiin sekä kvantitatiivisesti kyselylomakkeella että kvalitatiivisesti haastattelulla, eli pohdintatuokioilla sekä loppukeskustelulla. Tutkija piti näitä tuokioita säännöllisesti viikoittain niin opettajien kuin opiskelijoidenkin kanssa.

Laadullisen tutkimuksen keskiössä on ymmärryksen lisääminen tutkittavasta ilmiöstä, ja sen voidaan nähdä olevan määrällisen tutkimuksen vastakohta, joka pyrkii ilmiöiden selittämiseen tilastollisesti (Tuomi & Sarajärvi 2009, 65–66; Eskola & Suoranta 1998, 18, 61). Laadullinen tutkimus sopii hyvin tähän tutkimukseen, koska sen avulla voidaan ymmärtää ja kuvata ilmiötä syvällisesti.

Laadullisessa tutkimuksessa yleisimpiä aineistonkeruumenetelmiä ovat haastattelut, kyselyt, havainnointi ja erilaiset dokumentit (Tuomi & Sarajärvi, 2009). Tuomen ja Sarajärven (2009) mukaan näitä menetelmiä voidaan käyttää vaihtoehtoisesti tai rinnakkaisesti, ja niitä voidaan myös yhdistellä tutki-

muksen luonteen mukaisesti. Menetelmää, jossa tutkimuskohdetta tutkitaan useilla eri aineistonkeruumenetelmillä, kutsutaan menetelmätriangulaatioksi (Eskola & Suoranta 2008, 70). Tässä tutkimuksessa käytettiin kyselyä, havainnointia ja haastatteluja. Havainnointimenetelmällä pyrittiin saamaan tietoa toiminnasta, ja haastatteluilla puolestaan tuotiin esiin osallistujien omia kokemuksia havainnoinnin kohteena olevasta ilmiöstä.

Tutkimusryhmälle lähetettiin ensimmäiseksi sähköpostitse suostumuslomake sekä niiden palautumisen jälkeen Forms-aloituskysely (LIITE 1), jossa pyydettiin vastaamaan erilaisiin samanaikaisopettajuuteen liittyviin avoimiin kysymyksiin. Näillä kysymyksillä kartoitettiin tutkittavien kokemuksia ja ennakkokäsityksiä samanaikaisopetuksesta. Aloituskyselylomake oli tarkoituksella selkokielen, jotta mahdollisimman moni pystyisi siihen vastaamaan. Opiskelijoille lähetetystä 87 kysymyslomakkeesta palautui 66, ja opettajista kaikki kolme vastasivat kyselyyn. Vastauslomakkeissa ei ole eroteltu opettajien ja opiskelijoiden vastauksia, mutta kahteen ensimmäiseen kysymykseen vastasivat vain opiskelijat ja kolmeen viimeiseen sekä opiskelijat että opettajat. Vastaajia ei eroteltu kahteen ryhmään, sillä yhteisten oppiaineiden opettajia on Peltoniemen kampuksella opettamassa kerrallaan vain kolme, ja tutkija koki kolmen vastaajan otannan olevan liian pieni tulosten tulkintaa ajatellen.

Toisena aineistonkeruumenetelmänä tutkimuksessa oli osallistuva havainnointi, joka lähentelee etnografista tutkimusotetta. Tämä tarkoittaa havainnointia, jossa tutkija on jollakin tavalla mukana tutkimansa yhteisön toiminnassa (Eskola & Suoranta 2008, 99–100). Etnografisessa lähestymistavassa tutkijan tavoitteena on oppia tuntemaan tutkimansa yhteisön kulttuuri ja toimintatavat sisältäpäin (Eskola & Suoranta 2008, 106). Tässä tutkimuksessa tutkija havainnoi opiskelijoiden ja toisen opettajan toimintaa erityisopettajan näkökulmasta, ja hän osallistui ryhmän toimintaan sen yhtenä jäsenenä kahden kuukauden ajan. Osallistumisen määrää ja tutkijan vaikutusta tutkittavaan ilmiöön voidaan arvioida monin tavoin, mutta mitä toimintatutkimuksellisempi näkökulma tutkimuksessa on, sitä perustellumpaa on tutkijan aktiivinen osallistuminen ja vaikuttaminen havainnoitaviin tapahtumiin (Tuomi & Sarajarvi 2009, 84).

Koska havainnointi tapahtui aktiivisen toimijan roolissa, reaaliaikainen havaintojen kirjaaminen tai muu dokumentointi ei ollut mahdollista. Tämän vuoksi tutkija kirjasi jokaisen päivän jälkeen tutkimuspäiväkirjaan tapahtumat, jotka liittyivät tutkittavaan aiheeseen, eli samanaikaisopettajuuteen. Ajan myötä aineiston määrä päivää kohden väheni, kun perusasiat alkoivat toistua. Näin ollen jokaiselta päivältä ei kertynyt aineistoa, sillä loppuvaiheessa tutkija kirjasi ylös vain uudet ja poikkeavat asiat.

Kolmantena aineistonkeruumenetelmänä käytettiin haastatteluja. Eskolan ja Suorannan (2008, 86) mukaan haastattelun tarkoituksena on selvittää, mitä haastateltavilla on mielessään, ja tässä tutkimuksessa selvitettiin opettajien ja opiskelijoiden kokemuksia samanaikaisopetuksesta kuluneiden kahdeksan viikon ajalta. Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina, joissa molemmat osapuolet osallistuivat pohdintatuokioihin. Teemahaastattelussa edetään ennalta valittujen, tutkimuksen viitekehukseen perustuvien teemojen mukaan, ja tarvittaessa esitetään tarkentavia kysymyksiä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 77). Haastattelukysymykset laadittiin lähdekirjallisuuden sekä havainnoinnin aikana esille nousseiden teemojen perusteella. Vaikka Tuomi ja Sarajärvi (2009, 75) esittävät, että joissain tilanteissa voisi olla hyödyllistä antaa haastateltaville mahdollisuus tutustua kysymyksiin etukäteen, tutkija ei pitänyt tätä tarpeellisena tässä tutkimuksessa. Haastattelukysymykset koskivat haastateltavien jokapäiväistä opiskelua ja työarkea, eivätkä sisältäneet heille vieraita käsitteitä tai aiheita, mistä syystä haastateltavat tiesivät kysymysten sisällön jo ennakolta.

Tutkimusaineisto analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä, jonka tavoitteena on tuottaa uutta tietoa tutkittavasta aiheesta tiivistämällä aineisto selkeään ja ymmärrettävään muotoon (Eskola & Suoranta 2008, 138). Analyysin avulla pyrittiin vastaamaan kaikkiin kolmeen tutkimuskysymykseen hyödyntämällä aloituskyselyn, havainnoinnin ja pohdintatuokioiden aineistoa. Tämä vaati tarkkaa rajaamista ja aineiston tiivistämistä olennaisten asioiden esille tuomiseksi. Havainnointiaineisto oli alun perin kerätty päivittäin, mikä tarkoitti, että aineisto oli järjestämätöntä ja ulkopuoliselle lukijalle vaikeasti ymmärrettävää.

Analyysia suoritettaessa pysyttiin tiukasti aineistossa ja siitä nousseissa teemoissa. Vaikka samanaikaisopettajuutta on tutkittu aiemmin, aikaisemmat tutkimukset ovat pääosin keskittyneet perusopetukseen tai varhaiskasvatukseen. Tämän vuoksi nyt tutkitulle ilmiölle ei ollut olemassa suoraan sovellettavissa olevaa teoreettista mallia. Eskolan ja Suorannan (2008, 146) mukaisesti tutkija ei pyrkinyt sovitamaan aineistoaan valmiisiin teorioihin, vaan pyrki rakentamaan tulkintaa aineistosta käsin. Tässä analyysitavassa analyysiyksiköt valitaan tutkimuksen asettelun mukaisesti, eikä niitä määritellä etukäteen (Tuomi & Sarajärvi 2009, 97).

Tutkimuksen ensimmäisen vaiheen analysointi aloitettiin perehtymällä kyselyaineistoon lukemalla se läpi useaan kertaan. Tämän jälkeen aineisto pelkistettiin alkuperäisistä merkinnöistä, ja tutkimuskysymysten kannalta olennaiset kohdat merkittiin ja yksinkertaistettiin. Tämän vaiheen tarkoituksena on tunnistaa tutkimuksen kannalta kiinnostavat asiat (Tuomi & Sarajärvi 2009, 102–103). Ensimmäisen

tutkimuskysymyksen saatiin jo osittain vastaukset opiskelijoille ja opettajille lähetettävästä alkukyselystä, jonka avoimet vastaukset koottiin teemoittain ja vastausten määrä muutettiin prosenteiksi.

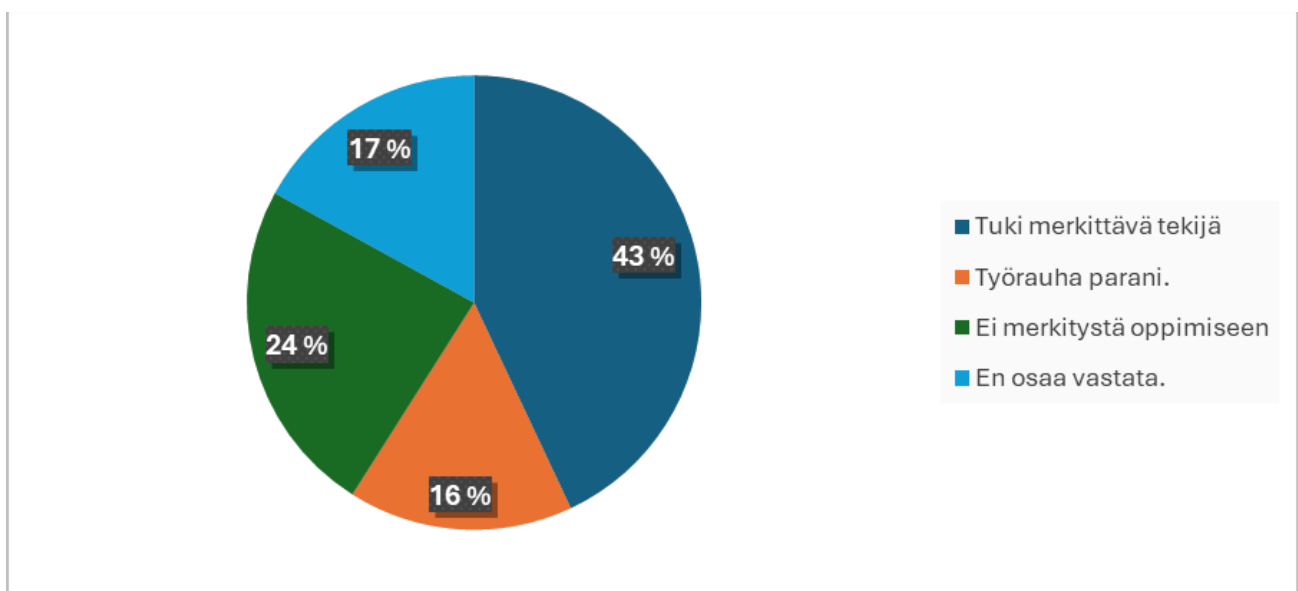
Pohdintatuokioiden haastattelujen teemat oli valittu havainnointiaineiston ja taustakirjallisuuden perusteella, mikä teki tästä analyysistä hieman erilaisen. Siinä missä havainnointiaineiston analyysi oli aineistolähtöistä, haastatteluissa tarkoituksena oli tutkia haastateltujen kokemuksia, jotka liittyivät ennalta määriteltyihin teemoihin, eli aiemmin käydyissä keskusteluissa esille tulleisiin seikkoihin. Näitä olivat muun muassa opettajien yhteistyön sujumisen analysointi tutkimuksen edetessä sekä opiskelijoiden oppimiskokemusten muuttuminen. Tutkijalla ei juurikaan ollut ennalta kirjoitettua kysymysluetteloa, vaan pohdintatuokioiden etenivät luonnollisesti päivän tapahtumista ja oppitunneista keskustellen ja edellisiä tiimiovetuntunteja ruodittiin yhdessä niin opettajien kuin opiskelijoidenkin kanssa. Koska haastatteluaineisto oli pieni, ei ollut tarkoituksenmukaista luokitella vastauksia tyypittelyn keinoin, vaan analysoida haastateltavien näkemyksiä määriteltyjen teemojen osalta, joihin palataan tulososiossa.

7 TUTKIMUSTULOKSET

Aloituskyselystä kävi ilmi, että suurelle osalle opiskelijoista opettajan tuki oli oppimisessa tärkeä osa. Kokemus säilyi samana myös samanaikaisopetusjakson jälkeen.

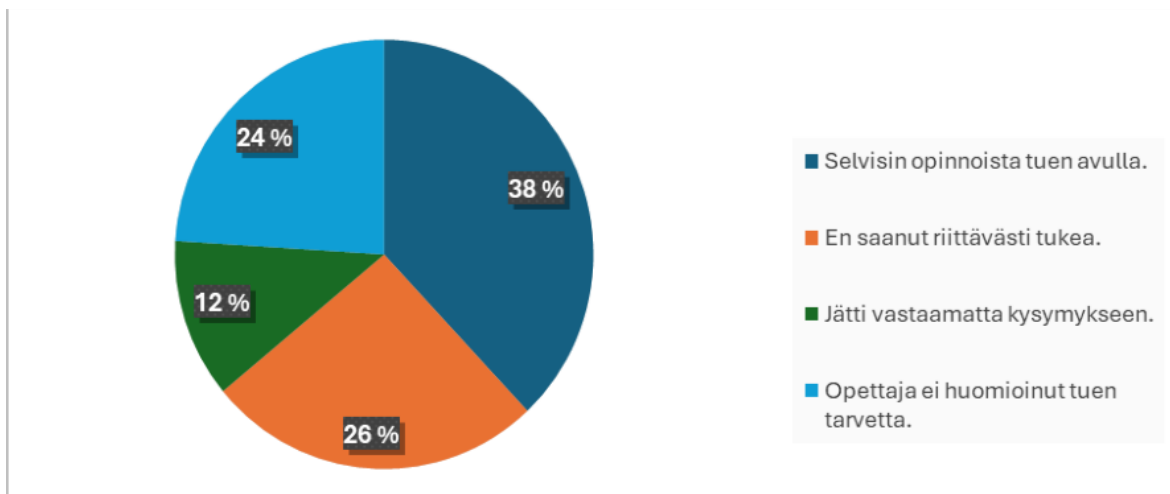
7.1 Opiskelijoiden ennakko-oletuksia samanaikaisopettajuudesta

Aloituskyselyssä tarkasteltiin opiskelijoiden kokemuksia opettajan läsnäolon ja tuen merkityksestä oppitunneilla. Ensimmäiseen kysymykseen (KUVIO 1) "Miten koet opettajan läsnäolon ja tuen merkityksen oppitunneilla?" 43 prosenttia vastaajista koki opettajan tuen olevan merkittävä tekijä heidän oppimisensa kannalta. Lisäksi 16 prosenttia vastasi, että opettajan aktiivinen läsnäolo ja oppilaiden toiminnan seuraaminen parantaa työrauhaa tunneilla. Toisaalta 24 prosenttia opiskelijoista ei kokenut opettajan tuella olevan vaikutusta heidän oppimiseensa, ja 17 prosenttia ei osannut vastata kysymykseen.

KUVIO 1. Miten koet opettajan läsnäolon ja tuen merkityksen oppitunneilla?

Toiseen kysymykseen "Miten opettajan läsnäolo ja tuki ovat vaikuttaneet oppimiseesi tähän mennessä?" (KUVIO 2) vastaukset olivat seuraavat: 38 prosenttia opiskelijoista koki selviytyneensä perusopetuksen tunneista opettajan vahvan tuen avulla. Sen sijaan 26 prosenttia vastaajista koki, ettei heillä ole ollut riittävästi opettajan tukea aiempien kouluvuosiensa aikana. Lisäksi 12 prosenttia jätti kysymyksen kokonaan vastaamatta, ja 24 prosenttia oli sitä mieltä, että opettaja oli hoitanut työnsä ilman merkittävää vuorovaikutusta tai oppilaiden yksilöllistä huomioimista.

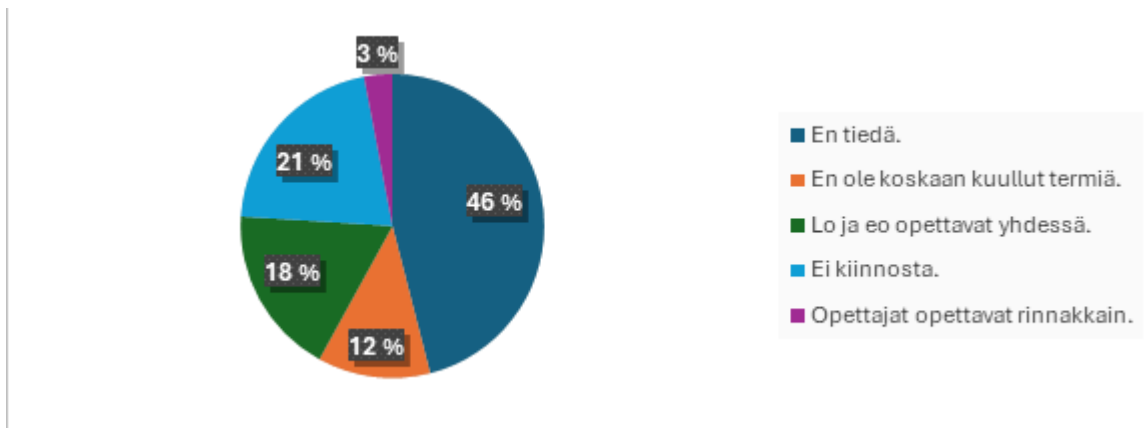

KUVIO 2. Miten opettajan läsnäolo ja tuki ovat vaikuttaneet oppimiseesi tähän mennessä?

Nämä tulokset tuovat esille opettajan tuen keskeisen merkityksen monille opiskelijoille oppimiskokemuksen kannalta, vaikka osalle opiskelijoista tuen vaikutus oppimiseen ei näyttäytynyt yhtä merkittävänä. Tulokset viittaavat myös siihen, että opettajan aktiivisella osallistumisella ja läsnäololla on positiivinen vaikutus työskentelyrauhan ylläpitämiseen oppitunneilla, mutta tuki koettiin silti paikoin puutteelliseksi.

7.2 Yhteiset odotukset samanaikaisopettajuudesta

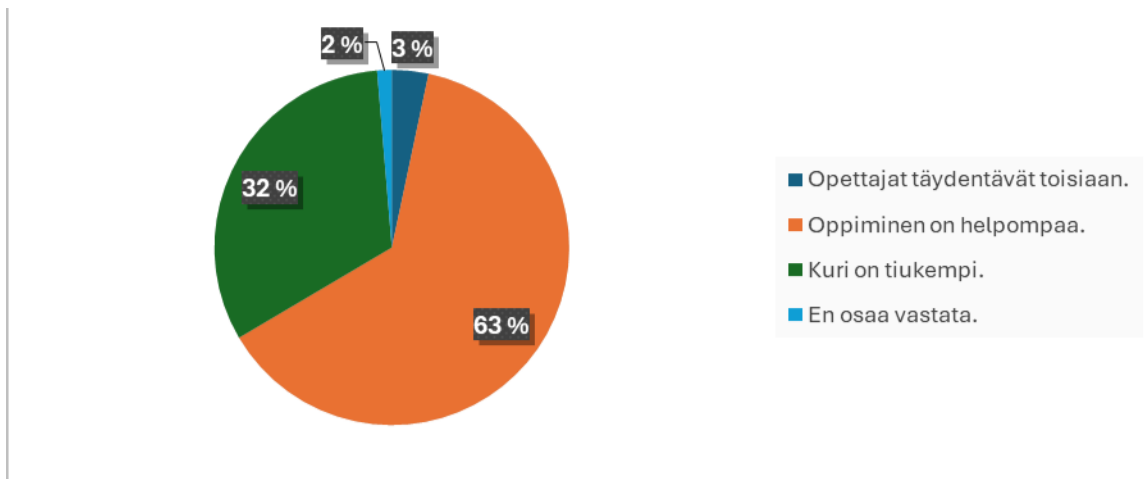
Kuviossa 3 on nähtävissä vastaukset kysymykseen "Kuvaile muutamalla sanalla tai virkkeellä, mitä termi samanaikaisopettajuus mielestäsi tarkoittaa". Vastanneista 46 % ilmoitti, ettei tiedä, 12 % ei puolestaan ollut koskaan kuullutkaan koko termiä, 18 % pohti termin liittyvän siihen, miten peruskoulussa erityisopettaja tuli luokanopettajan kaveriksi opettamaan ja 21 % koki, ettei asia kiinnosta heitä millään muotoa. Vastanneista 3 % kertoi samanaikaisopettajuuden tarkoittavan heille opettajaparina rinnakkain työskentelyä.

KUVIO 3. Kuvaile muutamalla sanalla tai virkkeellä, mitä termi samanaikaisopettajuus mielestäsi tarkoittaa

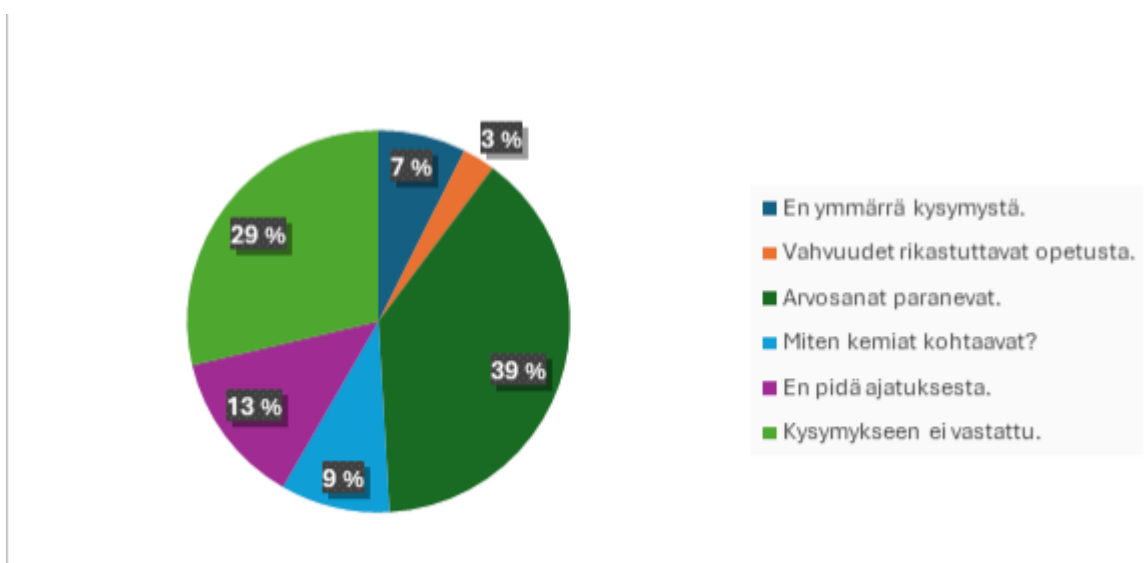
Aloituskyselyllä kartoitettiin opiskelijoiden näkemyksiä kahden opettajan samanaikaisesta läsnäolosta oppitunneilla. Neljänteen kysymykseen (KUVIO 4) "Mitä ajattelet kahden opettajan samanaikaisesta läsnäolosta oppitunnilla?" vastasi 3 prosenttia, että kaksi opettajaa täydentävät toisiaan ja tuovat opettavasta aineesta esiin erilaisia näkökulmia. Opettajien erilaiset vahvuudet nähtiin toisiaan tukevinä, kuten myös Särkilähti (2018) on todennut. Opettajan tieto ja osaaminen rakentuvat yksilöllisesti elämäkokemuksen, koulutuksen ja työn kautta (Karjalainen ym. 2006). Riippumatta opettajan iästä tai koulutustaustasta jokainen opettaja tuo ainutlaatuisen näkökulman vuorovaikutukseen ja opetuksen toteuttamiseen luokassa (Friend & Cook 2014). Prattin (2014) mukaan opettajat voivat hyödyntää yksilöllisiä erojaan vahvuuksina haasteiden voittamisessa.

Lisäksi 63 prosenttia opiskelijoista koki, että oppiminen olisi helpompaa kahden opettajan läsnä ollessa, koska apua olisi saatavilla nopeammin. Vastaajista 32 prosenttia puolestaan arvioi, että kahden opettajan samanaikaisuus voisi tiukentaa oppituntien kuria, ja loput 2 prosenttia eivät osanneet vastata kysymykseen.

KUVIO 4. Mitä ajattelet kahden opettajan samanaikaisesta läsnäolosta oppitunnilla?

Viidennen kysymyksen (KUVIO 5) "Millaisia etuja tai haasteita arvelet samanaikaisopettajuudella olevan?" saatiin myös monipuolisia vastauksia. Seitsemän prosenttia vastaajista ei ymmärtänyt kysymyksen sisältöä. Kolme prosenttia näki, että opettajien omat vahvuudet voivat rikastuttaa oppiaineen käsittelyä, mutta he toivat esille myös mahdollisia haasteita, kuten henkilökemioiden yhteensovittamisen sekä resurssipulan vaikutukset, jotka voivat johtaa esimerkiksi riittämättömiin suunnittelutunteihin tai samanaikaisopetustuntien vähäisyyteen. Kyselyn mukaan 39 prosenttia opiskelijoista uskoi, että kahden opettajan läsnäolo voisi parantaa heidän arvosanojaan. Yhdeksän prosenttia vastaajista pohti, miten he itse tulisivat toimeen kahden opettajan kanssa, kun taas 13 prosenttia ei pitänyt ajatuksesta lainkaan, koska kaksi opettajaa voisi johtaa tiukempaan kuriin. Loput 29 prosenttia jättivät vastaamatta tähän kysymykseen.

KUVIO 5. Millaisia etuja tai haasteita arvelet samanaikaisopettajuudella olevan?

Näiden kyselytulosten perusteella opiskelijat näkivät samanaikaisopettajuudessa sekä hyötyjä haasteita. Kaksi opettajaa oppitunneilla voi tehostaa opetusta ja tarjota monipuolisempia näkökulmia oppiaineeseen, mutta samalla esiin nousevat opettajien vastauksissa esille tulevat resurssikysymykset ja opetuksen käytännön toteutukseen liittyvät haasteet, kuten kurin kiristyminen.

7.3 Opettajien kokemukset samanaikaisopetuksesta

Kahdeksan viikon mittaisen havainnointijakson eli samanaikaisopetuksen päätyttyä tutkija analysoi tutkimusryhmän pohdintatuokioissa ja loppukeskusteluissa esiin tulleiden sanallisten kommenttien sekä kokemusten pohjalta, muuttuivatko tutkittavien ennakkokäsitykset tutkimuksen aikana. Esiin on tuotu myös tutkimukseen osallistuneiden osapuolten mainitsemia mahdollisia haittoja tai esteitä.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen "Millaisia kokemuksia opettajilla ja opiskelijoilla on samanaikaisopettajuudesta?" liittyen opettajat kokivat ajan puutteen merkittäväksi esteeksi samanaikaisopettajuuden toteuttamiselle. Sekä tutkijan että yto-opettajien tiivis aikataulu vaikeutti säännöllisten yhteisten aikojen löytämistä, joten tiukimpina työviikkoina yhteistä pohdinta-aikaa jäi vain kahvi- tai ruokatauoille. Lisäksi työpäivien jälkeiset opettajien väliset palautetuokiot jäivät melko lyhyiksi, sillä oppituntien jälkeen oli vuorossa useita palavereita tai yhteisiä Teams-koulutuksia. Kaikki tutkimukseen osallistuneet kolme opettajaa mainitsivat, että yhteisen suunnitteluajan löytäminen on haasteellista, mikä vaikeuttaa samanaikaisopettajuuden käytäntöön viemistä. Takala ja Uusitalo-Malmivaara (2012, 375) huomauttavat, että yhteisen suunnitteluajan puute voi johtaa vastuun epätasaiseen jakautumiseen, mikä saattaa merkittävästi hankaloittaa opetuksen toteuttamista.

Kaikki tutkimukseen osallistuneet opettajat mainitsivat opiskelijoiden tarkkailemisen sekä oppimisen ja tuen tarpeen tarkemman havainnoinnin olevan yksi tärkeimmistä samanaikaisopettajuuden toimintamalleista. Kun kaksi opettajaa työskentelee samanaikaisesti, toinen voi toimia tarkkailijana, ja havainnoinnin perusteella jalkautua oppilaiden tueksi. On todennäköistä, että oppimisen tarkkailua tapahtuu opetuksen yhteydessä useammin kuin vastaajat ilmoittivat, sillä oppimisen arviointi nähtiin tärkeänä seikkana opetustuntien aikana ja niiden jälkeen kollegan kanssa. Oppilaiden ja opetuksen arviointi tapahtuu jatkuvasti ja huomaamatta.

Samanaikaisopettajuuden toimintamalleja ja piirteitä ei kuitenkaan ole vielä määritelty tarkasti. Vastaajilta saadun palautteen perusteella samanaikaisopettajuus saatettiin kuvailulla mallina, jossa toinen

opettaja toimii lähinnä avustajana toisen opettajan laatimassa tuntisuunnitelmassa. Lisäksi pohdintatuokioissa nousi esille useasti niin taloudellisten kuin henkilöstöressurssienkin puute. Tästä voidaan päätellä, että vastaajat uskoivat samanaikaisopettajuuden vaativan enemmän tuntikehystunteja kuin esimerkiksi erityisopetuksen pienryhmämalli. Conderman ym. (2009, 3–4) sekä Scruggs ym. (2007, 411) korostavat, että samanaikaisopettajuuden onnistuminen edellyttää riittävää yhteistä suunnitteluaikaa, joka mahdollistaa tavoitteiden asettamisen sekä opetuksen kehittämisen aikaisempien oppituntien perusteella.

7.4 Opiskelijoiden kokemuksia samanaikaisopettajuudesta

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen liittyen opiskelijat suhtautuivat kahden opettajan läsnäoloon pääosin positiivisesti. 57 prosenttia opiskelijoista koki, että oppiminen helpottuisi, koska apua olisi saatavilla nopeammin. Lisäksi opiskelijat arvostivat opettajien erilaisia vahvuuksia ja niiden toisiaan täydentävää vaikutusta opetuksessa. Tämä viittaa siihen, että opiskelijat kokevat samanaikaisopettajuuden parantavan oppimistuloksia erityisesti tuen nopean saatavuuden ansiosta. Tämä havainto on linjassa Scruggsin ja Mastropierin (2007, 393) tutkimuksen kanssa, jossa kahden opettajan läsnäolon todettiin helpottavan oppilaiden tarpeisiin vastaamista.

Toiseen tutkimuskysymykseen “Miten samanaikaisopettajuus vaikuttaa opetuksen laatuun ja opiskelijoiden oppimistuloksiin ammatillisessa koulutuksessa?” liittyen noin 29 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että kahden opettajan samanaikainen läsnäolo voisi johtaa tiukempaan kurinpitoon oppitunneilla, mikä ei ollut kaikkien opiskelijoiden mielestä toivottavaa. Tämä heijastaa opiskelijoiden erilaisia asenteita auktoriteettia kohtaan sekä heidän henkilökohtaisia kokemuksiaan koulutyöstä. Tämä viittaa siihen, että vaikka samanaikaisopettajuus parantaa oppimisen laatua, se voi myös aiheuttaa jännitteitä opiskelijoiden ja opettajien välille, erityisesti kurinpidon osalta (Saloviita 2018, 46).

Kahden opettajan mallin koettiin myös tarjoavan monipuolisempia näkökulmia oppiaineisiin. Pieni osa vastaajista (3 %) mainitsi, että opettajien erilaiset vahvuudet voivat täydentää toisiaan ja rikastuttaa oppimiskokemusta. Tämä havainto tukee Condermanin (2009, 3–4) tutkimusta, jonka mukaan samanaikaisopettajuus mahdollistaa monipuolisemman ja laaja-alaisemman oppimisen, kun opettajat hyödynnevät omia erityisosaamisalueitaan.

Opiskelijat näkivät samanaikaisopettajuuden vaikuttavan positiivisesti myös oppimistuloksiin. Yhteensä 42 prosenttia opiskelijoista uskoi, että heidän arvosanansa voisivat parantua kahden opettajan läsnäolon ansiosta. Tämä tukee sitä ajatusta, että lisätuki ja opettajien välinen yhteistyö voivat johtaa oppimistulosten paranemiseen (Conderman ym. 2009, 3–4).

Tutkimukseen osallistuneille opiskelijoille pidettiin myös viikoittain samanaikaisopetuksen oppituntien jälkeen yhteisiä pohdintahetkiä, joissa jokaisella osallistujalla oli mahdollisuus kertoa omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan yhteisten oppiaineiden pariopetustunneista. Kokeilun lopussa pidettyyn palautekeskusteluun osallistuneista 30 % oli sitä mieltä, ettei heidän oppimisensa laatu ollut juurikaan kokeilun myötä muuttunut, kun taas 55 % opiskelijoista totesi, että erityisopettajan osallistuminen oppitunnille rauhoitti huomattavasti ryhmätilannetta ja apua sai aina tarvittaessa. Vastanneista 15 prosentilla ei ollut aiheesta minkäänlaista mielipidettä.

Opiskelijoiden antaman palautteen perusteella pariopetuskokeilut olivat erittäin onnistuneita. Erityisesti ammatillisen erityisopettajan mukanaolo yto-tunneilla koettiin hyödylliseksi, sillä se antoi opiskelijoille mahdollisuuden saada tukea juuri silloin, kun he sitä tarvitsivat. Kaikki opettajat kokivat loppukeskustelussa, että heidän välisensä yhteistyö ja luottamus olivat avainasemassa kokeilujen onnistumisessa. Opiskelijat toivoivat jatkossa lisää vastaavanlaisia pariopetustilanteita, joissa he saavat tukea ja ohjausta sekä teoriassa että käytännön tehtävissä ennen kaikkea yleisesti vaikeiksi koetuissa yhteisissä oppiaineissa.

Kolmas tutkimuskysymys, "Millaisia uusia opetustapoja samanaikaisopettajuus jatkossa vaatii?" nosti esiin useita tekijöitä, jotka liittyvät samanaikaisopettajuuden tulevaisuuden kehitykseen. Opettajien ja opiskelijoiden kokemukset viittaavat siihen, että samanaikaisopettajuus vaatii lisää resursseja, kuten riittävästi suunnittelu-aikaa ja yhteisiä käytäntöjä. Opettajien osalta suunnittelu-aika on erityisen tärkeä tekijä, jotta molempien opettajien vahvuudet voidaan hyödyntää tehokkaasti (Conderman ym. 3–4).

8 POHDINTA

8.1 Tutkimuksen eettisyys

Hyvän tutkimuksen keskeisiä kriteereitä ovat sisäinen johdonmukaisuus ja eettinen kestävyys (Tuomi & Sarajärvi 2009, 124). Tutkimustyössä tutkija kohtaa jatkuvasti eettisiä valintoja, joihin ei ole ole-massa tarkkaa ja kaiken kattavaa säännöstöä. Tämä vaatii tutkijalta itsenäisiä ratkaisuja ja harkintaa kunkin tilanteen mukaan. (Eskola & Suoranta 2008, 52) Eri tutkimusperinteet suhtautuvat tutkimus-etiikkaan vaihtelevasti. Toisessa ääripäässä eettiset kysymykset liittyvät lähinnä tutkimuksen tekniseen toteutukseen, kuten osallistujien riittävään informointiin, aineiston keruun ja analyysin luotettavuuteen sekä anonyymiteetin turvaamiseen. Toisessa ääripäässä taas kaikki tutkimuksen aikana tehdyt valinnat nähdään moraalisisina päätöksinä, jotka vaikuttavat tutkimusprosessin kaikkiin vaiheisiin ja siihen, mikä koetaan tärkeäksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 124–125)

Eskola ja Suoranta (2008, 52) jakavat tutkimuksen eettiset kysymykset kahteen osa-alueeseen: tiedon hankintaan ja tiedon käyttöön. Ensimmäinen merkittävä eettinen kysymys liittyy tutkimuslupien saamiseen. Tämän tutkimuksen tekeminen alkoi tutkimusluvan hakemisella organisaation esimieheltä. Tämän jälkeen uuden lukuvuoden alkaessa kesän jälkeen tutkija lähetti ensi opiskelijoille, huoltajille sekä tutkimukseen osallistuville kolmelle yhteisen oppiaineen opettajalle sähköpostitse saatekirjeen, johon sisältyi lupa osallistua tutkimukseen.

Aineistonkeruu noudatti hyvän tutkimusetiikan periaatteita. Havainnoinnin aikana opiskelijat tiesivät havainnoinnista, joten he eivät olleet havainnoinnin kohteena tietämättään. Lisäksi sekä opettajat että opiskelijat osallistuivat haastatteluihin vapaaehtoisesti ja kertoivat vain sen, mitä itse halusivat. Koska haastattelukysymykset eivät olleet henkilökohtaisia tai arkaluontoisia, niiden vaikutusta haastateltaviin ei tarvinnut erikseen pohtia. Tunnistetietojen, kuten koulutusalojen pois jättäminen varmistaa, ettei yksittäisiä henkilöitä voi tunnistaa tutkimuksesta. Vaikka tunnistaminen ei tutkimuksen luonteesta joh-tuen olisi välttämättä ollut eettisesti ongelmallista, se ei myöskään ollut tarpeellista. Tutkimusaineistoa, eli vastauksia kyselyyn sekä tutkijan päiväkirjamerkintöjä säilytettiin asianmukaisesti ulkopuolisten saavuttamattomissa, ja kaikki tutkimusaineisto tuhottiin opinnäytetyön valmistuttua.

Eettisyyden lisäksi pyrittiin noudattamaan hyvää tieteellistä käytäntöä, johon kuuluu muun muassa asi-anmukainen viittaaminen aikaisempiin tutkimuksiin sekä tutkimustulosten ja -menetelmien huolellinen

raportointi (Tuomi & Sarajärvi 2009, 130). Tutkimuksen menetelmistä ja tuloksista on kerrottu tarkemmin muissa luvuissa.

8.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuuden arviointi perustuu ensisijaisesti sen validiteetin ja reliabiliteetin tarkasteluun. Validiteetti viittaa tutkimuksen kykyyn mitata sitä, mitä on tarkoitus mitata, kun taas reliabiliteetti tarkoittaa tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja toistettavuutta (Vilka 2015, 193–194). Laadullisessa tutkimuksessa validiteetti ja reliabiliteetti voivat olla haasteellisia määrittellä, sillä tutkittavien kokemukset ovat usein yksilöllisiä ja ainutlaatuisia. Tämän vuoksi niitä ei voida vertailla tai mitata niin, että tutkimuksen tulokset olisivat täysin toistettavissa.

Tämän tutkimuksen luotettavuutta arvioitiin ja tarkasteltiin perusteellisesti eri tutkimusvaiheiden, niihin vaikuttavien tekijöiden sekä tulosten yksityiskohtaisen analyysin avulla. Tämän lähestymistavan tarkoituksena oli varmistaa, että tutkimuksen prosessit ja tulokset ovat mahdollisimman läpinäkyviä ja ymmärrettäviä (Hirsjärvi ym. 2009, 231–232).

Aiheen määrittelyssä ja tutkimusmenetelmän valinnassa on olennaista, että tutkijalla on riittävästi perustietoa käsiteltävästä aiheesta. Tämä mahdollistaa sopivan lähestymistavan, tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmien valinnan (Vilka 2015, 41–42). Tutkimusaiheen valintaan vaikuttivat tutkijan aikaisempi kokemus ja mielenkiinto samanaikaisopetuksen opetusmenetelmiä kohtaan.

Tutkimuksen alkuvaiheessa määriteltiin keskeiset tutkimuskysymykset, joihin pyrittiin löytämään vastauksia. Näiden kysymysten perusteella laadittiin tutkimussuunnitelma, joka toimi perustana kyselylomakkeen laatimiselle. Erityisesti avointen kysymysten tarkoituksenmukainen kohdentaminen, kysymysten selkeys sekä vastausten määrän rajoittaminen ovat merkityksellisiä tekijöitä vastaajan näkökulmasta (Vilka 2015, 107–108).

Tutkimusaineiston riittävyys ja kyselyyn saadut moninaiset vastaukset muodostavat tärkeimmät pohdintakohteet tutkimuksen luotettavuuden kannalta. Osassa avoimia kysymyksiä havaittiin vastaajien ikään liittyvää epävarmuutta, mikä viittaa siihen, että heille olisi voinut olla hyödyllistä saada tarkennusta kysymysten tarkoitukseen. Tämä ei ollut mahdollista sähköpostitse lähetetyssä kyselylomak-

keessa, mikä saattoi heikentää aineiston tarkkuutta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73). Jälkikäteen arvioituna olisi ollut suositeltavaa, että tutkija olisi itse toteuttanut aloituskyselyt oppitunnilla, jolloin avointen kysymysten merkitystä olisi voitu avata paremmin opiskelijakohderyhmälle. Nyt kyselyyn vastattiin yto-aineiden oppitunnin alussa, eikä tutkijalla ollut mahdollisuutta sanoittaa kysymyksiä selkeämiksi. Kysymysten olisi pitänyt olla selkokielisempiä, jottei tyhjiä vastauksia olisi tullut osaan niistä.

8.3 Oman oppimisen ja ammatillisen kasvun pohdinta

Kahdeksan viikon mittainen samanaikaisopetusjakso yhteisten oppiaineiden opettajien kanssa vaati alkuun harjoittelua, sillä tiimiopettajuuden periaate ei heti kirkastunut kaikille opettajille. Tavoitteena oli siis, että molemmat opettajat ohjaisivat ryhmää tasaveroisesti ja toisiaan täydentäen. Kuitenkin tutkija ikään kuin ajautui toimimaan koulunkäynninohjaajana eikä päässyt syventämään opetettavia oppiaineita opiskelijoille ja huomioimaan riittävästi erityisen tuen opiskelijoita. Ensimmäisten opettajien kanssa pidettyjen pohdintatuokioiden jälkeen asiaan saatiin muutos, joten tiimiopettajuutta päästiin toteuttamaan oikeaoppisesti.

Tutkimusjakson viimeisten kuuden viikon aikana tutkija pääsi sujahtamaan takaisin itselleen tuttuun maailmaan erityisen tuen pajalle, mutta tutkimukseen osallistuvista opettajista kahdella oli alkuun hankaluuksia totutella työskentelemään 10–12 erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan kanssa. Tutkija pääsi näin ollen toteuttamaan omaa asiantuntijuuttaan perehdyttäessään toista opettajaa erilaisten tukikäytänteiden pariin. Kaikki tutkimukseen osallistuneet opettajat havaitsivat, kuinka erilainen opetusympäristö erityisen tuen paja on verrattuna yleisopetuksen ryhmään. Tutkija työskentelee kolmena päivänä viikossa erityisopettajana ja kahtena päivänä yleisopetuksessa, joten kahden työskentely-ympäristön välillä tasapainottelu on tuttua.

Ennen opinnäytetyön aloittamista loppukesän 2024 aikana tutkija perehtyi laajasti lähdemateriaaliin ja huomasi, ettei samanaikaisopetusta opetusmenetelmänä ammatillisessa koulutuksessa Suomessa ole juurikaan tutkittu, joten vankka ja luotettava teoriapohja puuttuu valitettavasti siltä osin. Tämä vaikeutti huomattavasti niin tutkimuksen tekemistä kuin kirjoittamistakin, ja lähdemateriaalia olisi pitänyt aloittaa etsiä ulkomaisesta tutkimuskirjallisuudesta jo huomattavasti aikaisemmin kevään 2024 aikana. Tutkimuksessa käytetystä suomalaisesta lähdekirjallisuudesta Saloviidan (2008, 2013) teokset ovat tutkijalle tuttuja jo ennestään, mutta muuhun lähdemateriaaliin piti paneutua hyvinkin tarkasti. Samalla tutkijalle avautui paremmin inklusion ja samanaikaisopetuksen ajatus ja heräsi mielenkiinto osallistua

oppilaitoksen erityisen tuen kehittämiseen tulevaisuudessa sekä suorittaa loppuun erityispedagogiikan aineopinnot.

8.4 Johtopäätökset

Samanaikaisopetus nähdään usein merkittävänä etuna oppilaille, jotka tarvitsevat tukea oppimisessaan, sillä he voivat opiskella omassa luokassaan muiden oppilaiden kanssa. Kuitenkin on tärkeää tuoda esille, että samanaikaisopetuksella on tutkimusten mukaan positiivinen vaikutus kaikkien oppilaiden oppimistuloksiin ja käyttäytymiseen oppituntien aikana (Scruggs ym. 2007). Eri oppijoiden ja opettajien erilaiset persoonallisuudet sekä opetusmenetelmät luovat monipuolisen oppimisympäristön, joka mahdollistaa oppimisen useilla eri tavoilla. Samanaikaisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen yhdistäminen tarjoaa oppilaille jatkuvuutta, sillä useimmilla tunneilla on mukana tuttu opettaja. Tämä myös mahdollistaa nopean puuttumisen ja konfliktien ratkaisemisen tehokkaasti. (Dahlgrén & Partanen 2012, 234)

Samanaikaisopetuksessa keskeistä ovat opettajien yhteistyötaidot. Yksi tulevaisuuden tutkimusaihe voisi olla opettajien yksilöllisten piirteiden merkitys yhteistyön ja oppimistulosten kannalta. Opettajat saattavat kokea haastavaksi myöntää, että heidän persoonallisuutensa vaikuttaa oppimisilmapiiriin, yhteistyöhön vanhempien kanssa sekä opetuksen laatuun. Kuitenkin tutkimusten avulla tätä aihetta voisi käsitellä ja tuoda esille rakentavasti. Simpsonin ym. (2014, 103) mukaan opettajien tulisi opetustapojen kehittämisen ohella saada koulutusta myös vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen, jotta ne olisivat joustavampia ja toimivampia.

Perinteisesti opettamista on pidetty yksilötyönä, ja kollegan läsnäolo on saatettu kokea auktoriteettia heikentävänä. Opettajankoulutuksessa ei myöskään ole perinteisesti painotettu yhteisopettajuutta, vaan opettajia on rohkaistu selviämään yksin (Scruggs ym. 2007, 405; Takala 2010, 69–70). Huhtanen (2011, 117) näkee, että opettajan yksilökeskeinen toimintatapa on mennyttä, ja siirtyminen kollektiiviseen ja jaettuun asiantuntijuuteen on jo alkanut. Opettajan työtä voidaan kuvata monella eri tavalla, ja siihen liittyy erilaisia mielikuvia. Opettajan työn muuttuessa opettajien on sopeuduttava ja kehityttävä mukana.

Tulevaisuudessa samanaikaisopettajuus voi tarjota oppilaitokselle mahdollisuuden kehittää opetusta entistä monipuolisemmaksi ja joustavammaksi. Opiskelijoiden toiveet lisätä samanaikaisopetustilanteita osoittavat, että tällaisella toimintamallilla on kysyntää, erityisesti niissä oppiaineissa, jotka opiskelijat kokevat haastaviksi.

Tähän ratkaisuna Ylä-Savon ammattiopistossa Peltosalmen yksikössä aloitetaan tammikuussa pidempiaikainen, loppukevään mittainen samanaikaisopettajuusjakso, jossa sekä tutkija että ammatillisiin aineisiin erikoistunut erityisopettaja pitävät yhtäaikaaisesti omaa erityisopetuksen pajaansa, ja opiskelijat voivat halutessaan pyytää apua kummaltakin opettajalta sekä vaihtaa sujuvasti yto-oppiaineen kurssista ammattiaineiden teoriaopintoihin. Tämä kokeilu lähti liikkeelle sattumalta, kun molemmilla opettajilla oli yhtä aikaa oma pajaopetuksensa, ja opiskelijat alkoivat itsenäisesti liikkua pajalta toiselle, koska osa koki raskaaksi opiskella koko päivän pelkkiä yto-aineita. Lisäksi oppilaitoksessa on meneillään erityisopetuksen uudelleen suunnittelu, ja muutokset astuvat voimaan vuoden 2026 alussa. Tällä hetkellä pohdinnan alla on niin erityisopettajien työnkuvan muuttaminen kuin uusien käytänteidenkin juurruttaminen oppilaitoksen toimintakulttuuriin, joten toivottavasti tutkimuksesta saadut positiiviset tulokset samanaikaisopetuksen hyödyistä vakuuttavat työyhteisön ja opetusmenetelmä otetaan vakituisen käyttöön sekä yhteisten oppiaineiden tunneilla että erityisopetuksen pajallakin.

LÄHTEET

Ahtiainen, R., Beirad, M., Hautamäki, J., Hilasvuori, T. & Thuneberg, H. 2011. *Samanaikaisopetus on mahdollisuus: tutkimus Helsingin pilottikoulujen uudistuvasta opetuksesta*. Helsingin kaupungin opetusviraston julkaisusarja A1/2011. Helsinki: Yliopistopaino.

Meriläinen, T. (10.8.2022). Erityinen ja vaativa erityinen tuki toisella asteella. Saatavissa: www.amke.fi/ajankohtaista/blogi/kirjoitus/erityinen-ja-vaativa-erityinen-tuki-toisella-asteella.html. Viitattu 16.10.2024.

Conderman, G., Bresnahan, V. & Pedersen, T. 2009. *Purposeful Co-Teaching: Real Cases and Effective Strategies*. California: Corwin Press.

Dahlgrén, O. & Partanen, P. 2012. Yhteisopettajuuden edut ja kulmakivet. Teoksessa S. Oja. (toim.) *Kaikille kelpo koulu. Kolmiportaisen tuen toteuttaminen ja kehittäminen*. Jyväskylä: PS-kustannus, 227–253.

Erityinen tuki. Saatavissa: <https://peda.net/opetussuunnitelma/ko2/pvo/otl/ojtkjkl/erityinen-tuki/erityinen-tuki2>. Viitattu 30.10.2024.

Erityisopetus (2020). Saatavissa: [Tilastokeskus - Erityisopetus 2020 \(stat.fi\)](https://tilastokeskus.fi/erityisopetus-2020). Viitattu 16.10.2024.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. 8. Painos. Tampere: Vastapaino.

Heikkinen, H.L.T., Wilkinson J., Aspfors J. & Bristol, L. 2018. Understanding mentoring of new teachers: Communicative and strategic practises in Australia and Finland. *Teaching and Teacher Education*. Volume 71, 1-11. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com/journal/teaching-and-teacher-education/vol/71/suppl/C>. Viitattu 16.10.2024.

Heikkinen, H.L.T. & Kaukko, M. 2023. *Toimintatutkimus -käytännön opas*. Tampere : Vastapaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.

Huhtanen, K. 2011. *Tehostettu tuki perusopetuksessa. Työvälineeksi pedagoginen ennakointi*. Juva: Bookwell Oy.

Ihatsu, M., Ruoho, K. & Happonen, H. 1999. *Yhteinen koulu kaikille. Onko inklusio tarua vai totta?* Jyväskylän täydennyskoulutuskeskuksen julkaisu. Jyväskylän yliopisto.

Krammer, M., Gastager, A., Paleczek, L., Gasteiger-Klicpera, B. & Rossman, P. (2018) 'Collective self-efficacy exceptions in co-teaching teams – what are the influencing factors?', *Educational Studies*, 44 (1), 99–114. Saatavissa: [Collective self-efficacy expectations in Co-teachi.pdf](#). Viitattu 21.10.2024.

Kokko, M. 2021. *Kohti uudenlaista opettajuutta: yhteisopettajuus edistämässä opettajien yhteistyötä ja inklusiota kouluissa*. Oulun yliopisto. Saatavissa: [Kohti uudenlaista opettajuutta: yhteisopettajuus edistämässä opettajien yhteistyötä ja inklusiota kouluissa](#). Viitattu 16.10.2024.

Kokko, M., Takala, M. & Pihlaja, P. 2021. Finnish teachers' views on co-teaching. *British Journal of Special Education.*, vol. 48. no.1, 112–131. Saatavissa: file:///C:/Users/tuhkanen_m/Downloads/HELDA.pdf. Viitattu 21.10.2024.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531. Saatavissa: [Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#). Viitattu 16.10.2024.

Loukomies, A, & Laine, S. 2023. *Inklusio onnistuu! Näin rakennat inklusiivisen toimintakulttuurin*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Murawski, W. W. (2008) 'Five keys to co-teaching in inclusive classrooms', *School Administrator*, 65 (8), 27. Saatavissa: [Five-Keys-Co-Teaching-Inclusive-Classroom.pdf](#). Viitattu 21.10.2024.

Nuorten psykiatristen diagnoosien määrä lisääntyi lähes viidenneksellä koronapandemian ensimmäisen aallon jälkeen (1.6.2023). Saatavissa: [Nuorten psykiatristen diagnoosien määrä lisääntyi lähes viidenneksellä koronapandemian ensimmäisen aallon jälkeen - MIELI ry](#). Viitattu 16.10.2024.

OKM 2024a. Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilulla ja rahoitusuudistuksella parempaa vaikuttavuutta ja työllisyyttä (10.10.2024). Saatavissa: [Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilulla ja rahoitusuudistuksella parempaa vaikuttavuutta ja työllisyyttä - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#). Viitattu 24.10.2024.

OKM 2024b. OKM:n talousarvioesitys 8,45 miljardia euroa vuodelle 2025. (23.9.2024). Saatavissa: [OKM:n talousarvioesitys 8,45 miljardia euroa vuodelle 2025 - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#). Viitattu 16.10.2024.

6.1 Opetuksen eriyttäminen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 2016. Saatavissa: [6.1 Opetuksen eriyttäminen](#). Viitattu 16.10.2024.

Räty, K. & Selkivuori L. 2017. Erityisen tuen tarve ja toteutus ammatillisessa aikuiskoulutuksessa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*. 19 (2), 36–43. Saatavissa: [Vol 19 Nro 2 \(2017\): Ohjaus ammatillisessa koulutuksessa - pdf](#). Viitattu 16.10.2024.

Saloviita, T. 1999. *Kaikille avoimeen kouluun: erilaiset oppilaat tavallisella luokalla*. Opetus 2000. Jyväskylä: Atena kustannus.

Saloviita, T. 2008. *Kaikille avoimeen kouluun*. Opetus 2000. Jyväskylä: PS-kustannus.

Saloviita, T. 2013. *Luokka haltuun! Parhaat keinot toimivaan opetukseen*. Juva: PS-kustannus.

Sandberg, E. 2021. *Pedagoginen tuki perusopetuksessa ja toisella asteella*. Jyväskylä: PS-kustannus

- Scruggs, T. E., Mastropieri, M. A. & McDuffie, K. A. 2007. Co-teaching in inclusive classrooms: A metasynthesis of qualitative research. *Exceptional Children* 73 (4).
- Simpson, J.F., Thurston, R.J. & Lauren, E. 2014. Exploring Personality Differences of Teachers for Co-teaching. *Journal of Instructional Psychology* 41 (1-4).
- Sirkko, R., Takala, M. & Wickman, K. (2018) 'Co-teaching in northern rural Finnish schools', *Education in the North*, 25 (1–2), 217–237
- Soukkala, R. 2016. *Jaettu opettajuus –samanaikaisopettajuus opettajien kokemana*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Erityispedagogiikka. Pro gradu -tutkielma. Saatavissa: [.Microsoft Word - Pro gradu - Riitta Soukkala.docx \(jyu.fi\)](#). Viitattu 16.10.2024.
- Särkilahti, S. 2018. *Tiimiopettajuus erityisluokanopettajan työssä -miten ja miksi?* Erityispedagogiikan pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: [URN:NBN:fi:jyu-201809124086.pdf](#). Viitattu 16.10.2024.
- Takala, M. 2010. *Erityispedagogiikka ja kouluikä*. Helsinki: Gaudeamus.
- Takala, M. & Uusitalo-Malmivaara, L. 2012. A One-year Study of the Development of Co-teaching in Four Finnish Schools. *European Journal of Special Needs Education*.
- Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. *Tutkimuksellinen kehittämistoiminta*. Tampere: Tampere University Press.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. 5. uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.
- Tyystälä, H. 2009. *Samanaikaisopettajuus*. Kehittämishankeraportti. JAMK. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:jamk-1246440993-3>. Viitattu 16.10.2024.
- Vilkkä, H. 2015. *Tutki ja kehitä*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- YSAO. Strategia 2022–2026. Saatavissa: [Strategia 2022-2026 - Ylä-Savon ammattiopisto YSAO](#). Viitattu 16.10.2024.

Aloituskysely opintonsa aloittaville ryhmille sekä heidän yto-opettajilleen

Huomioi, että osa kysymyksistä on tarkoitettu opiskelijoille (opiskelija vastaa) ja osa sekä opiskelijoille että opettajille (kaikki vastaavat).

Hei, Marjo. Kun lähetät tämän lomakkeen, omistaja näkee nimesi ja sähköpostiosoitteesi.

* Pakollinen

1. Opiskelija vastaa: Miten koet opettajan läsnäolon ja tuen merkityksen oppitunneilla? *

Kirjoita vastaus

2. Opiskelija vastaa: Miten opettajan läsnäolo ja tuki ovat vaikuttaneet oppimiseesi tähän mennessä? *

Kirjoita vastaus

3. Kaikki vastaavat: Kuvaile muutamalla sanalla tai virkkeellä, mitä termi samanaikaisopettajuus mielestäsi tarkoittaa. *

Kirjoita vastaus

4. Kaikki vastaavat: Mitä ajattelet kahden opettajan samanaikaisesta läsnäolosta oppitunnilla? *

Kirjoita vastaus

5. Kaikki vastaavat: Millaisia mahdollisia etuja tai haasteita arvelet samanaikaisopettajuudella olevan? *

Kirjoita vastaus

 Microsoft 365